

MIN. ŽADEIKIS JUNGT. TAUTOSE

Lietuvos Įgaliotą Ministrą Povilą Žadeikį ir Estijos charge'e d'affaire Kaivą š. m. lapkričio mėn. 21 dieną Jungtinių Tautų Rūmuose New Yorke priėmė Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus Pavaduotojas Ben Cohen.

Ryšium su Jungtinių Tautų Visuotiniame susirinkime keliama agresijos klausimu, Min. Žadeikis įteikė Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui atitinkamą notą ir memorandumą, atkreipdamas valstybių — Jungtinių Tautų narių — dėmesį į Sovietų Sąjungos įvykdytą agresiją, okupuojant Lietuvos valstybę. Šio memorandumo, plačiai ir nuodugniai išdėstano Sovietų Sąjungos agresinius veiksmus prieš Lietuvą, nuorašai bus įteikti Jungtinių Tautų Visuotinio Susirinkimo delegacijoms ir Tarptautinės Teisės Komisijos nariams.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Bolševikinė agitacija. Bolševikinė Lietuvoj į propagandos darbą stengiamasi įtraukti, nori nenori, kiek galint daugiau žmonių. Patys bolševikų laikraščiai praneša, kad tik peritais metais įvairiose partinio švietimo grandyse marksizmo-leninizmo teoriją turėjo studijuoti apie 90.000 komunistų ir nepartinųjų. Pasibaigia vieni kursai, pradedami kiti, tačiau komunistų vadams vis atrodo, kad šviečiamieji dar gali "nukrypti nuo linijos". Iš tikro jų trūkumų yra kur kas daugiau.

Pačiame partijos centro komiteto plenumo buvo konstatuota, kad "respublikoje dar vis didelis kadrų trūkumas". Tik dėl to peritais metais buvo pakeista pusė partijos rajonų komitetų skyrių vedėjų, po vad. "ataskaitinių susirinkimų kolūkiuose" buvo atleista daug jų vadovybų pirmininkų. Buvo apkaltinta žemės ūkio Ministerija ir c. komiteto žemės ūkio skyrius, kad per mažą dėmesio skiria į kolektyvinių ūkių kadrų auklėjimą. Į vadovaujančių darbą pramonėje ir transporte buvo išsiųsta 1750 patikimų darbininkų ir specialistų.

Ir patys komunistai nusiskundžia, kad per dažnai keičiami vadovaujančių kadrų, pvz. pernai buvo pakeisti Vilniaus srities 8 rajonų vykd. komitetų pirmininkai, 21 pavaduotojas, 17 miestų pirmininkų. Šiaulių srities LKP plenumas konstatavo, kad visoje eilėje kol. ūkių dirba pirmininkais žmonės, neturintieji jokio sugebėjimo, jokio autoriteto tarp kolektyvininkų. Esą, "į atskirus kol. ūkius ir dargi į vadovaujančius postus prasiškerbia buožės ir jų bendrininkai". Vilniaus srities komiteto sekr. D. Supikovas pažymėjo, kad, besilainant netikusius, vien šiemet į vadovaujančių darbą teko išskirti apie 1.100 naujų žmonių. 75% visų specialistų rajonuose esą jauni, nepatyrę veikėjai. Kauno miesto partinė konferencija smarkiai užsipuolė partijos miesto komitetą, prikišdama, kad "jis silpnai vadovavo ideologiniam darbu tarp miesto inteligentijos, nepakankamai rūpinosi partinio švietimo tinklo darbu. 25% Kauno komunistų niekur nesimoko". ... Prienų kol. ūkiuose užtikinama ir tokių, kurie dar nėra atidirbę nė vienos dienos. Tokių pavyzdžių yra daugybė.

Švietimo sritys. Panašius trūkumų apstu ir švietimo darbe. Komunistai "kaip visiškai abejingą mokytojų kvalifikaciją kėlimui" apšaukė Šiaulių miesto

Pasaulio reikalų vedėjui pasitraukiant

Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius yra visų jos vykdomųjų organų augščiausias viršininkas, taigi, jei ne pasaulio ministeris pirmininkas, tai bent "pasaulio reikalų vedėjas". Toks jis bent turėtų būti, jei JTO veikty taip, kaip buvo pageidaujama ją kuriant.

Ir štai, dabar tas "pasaulio reikalų vedėjas" — Trygve Lie — atsistatydina iš savo pareigų. Kas čia atsitiko?

Vieta, galima sakyti, nebloga, jei sprendžiam tik iš atlyginimo. Metinė alga 20,000 dolerių ir neapdėta jokiais mokesčiais. Dar 20,000 dolerių per metus reprezentacijos išlaidoms. Ir puikus gyvenamasis namas. Prie to dar visa eilė kitokių privilegijų, jų tarpe laisvė keliauti po visą pasaulį. Pareigos, žinoma, dažnai surištos su nemažais keblumais, bet užtat ir padėjėjų bei patarėjų ištisa armija. ... Tarnybos laikas dar nepasibaigė: dar yra likę daugiau kaip metai. Tai kodėl gi jis atsistatydina?

Pats Trygve Lie priežastį nurodo gana miglotai. Sako, jis jautęs, kad kas nors kitas galėtų geriau bendradarbiauti su Maskvos vyriausybe, ir jis jungtas, kad jo buvimas pareigose, gal būt, sudaro vieną iš kliūčių taikai Korėjoje pasiekti.

Bet krinta į akis kitos dvi aplinkybės. Atsistatydinimo pareiškimas atsirado tuoj po Jungtinių Valstybių prezidento rinkimų. Be to, jis atsirado paaiškinus, kad visa eilė JTO sekretariato augstųjų pareigūnų iš amerikiečių tarpo (nekalbant apie kitus) yra įtariami esą mažiau ar daugiau palankūs komunistams ir, galbūt, net turi ryšių su sovietiniu šnipinėjimo tinklu.

TRIGVE LIE IR MASKVA

Trygve Lie, "buržuizškos" išvaizdos bet stipriai į kairę linkusių pažiūrų norvegų politikas, buvo Maskvos stipriai remiamas kandidatas į šias pareigas. La-

liaudies švietimo skyrių. Pasirodo, iš Šiaulių miesto nė vienas pradinės, septynmetės ar vidurinės mokyklos mokytojas nedalyvavo nei srityse, nei Vilniaus organizuotuose kursuose. Į suroštus rusų kalbos ir literatūros bei matematikos 5-7 klases mokytojų kvalifikacijos kursus neatėjo nė vieno mokytojo į 5-6 klasių rusų kalbos mokytojų kursus Panevėžy etc. Užtat "kvalifikacijų pagilinti" buvo pagal įsakymą suvaryti apie 4.000 mokytojų, o pedagoginių institutų "neakivaizdiniuose skyriuose" šviečiasi dar apie 5.000 neturinčių reikiamo cenzo mokytojų.

Kaip varoma bolševikinė propaganda ir rusinimas, pavaizduoja kad ir šie skaičiai: tik per šiu metų pirmąjį pusmetį buvo išleistas 628 įvairiais vardais knygos bendro 3,7 mil. egz. tiražo. Vis nesugebančių kaip reikiant išmokyti bolševikinės išminties lietuvių "šviesti" pasiklausiu laiku atsijusta iš Maskvos ir Leningrado 400.000 vadovėlių rusų kalba.

biausiai tos paramos dėka jis į tą vietą ir pateko. Pradžioje viskas ėjo sklandžiai, bent Maskvos atžvilgiu.

Bet prasidėjus Korėjos užpuolimui, Trigve Lie gana griežtai stoji prieš komunistinę agresiją. Čia jis Maskvai nusidėjo. Taip bent atrodo. Yra manančių, kad Maskva susidariusiąją padėtimi patenkinta, o ji nebūtų susidariusi, jei JTO būtų buvusi nuolaidi. Tuo atveju išeitų, kad ir Trigve Lie nusidėjimas Maskvai yra jai kaip tik parankus. ... Kiekvieno atveju, Trygve Lie oficialiai pateko Maskvos nemalonėn. Ir kai prieš dvejus metus jo tarnybos laikas pasibaigė, tai Maskva griežtai atsisakė balsuoti už jį naujam terminui. O tas atsisakymas, paremtas veto teise, turėjo lemties reikšmės. Tuo pačiu metu Jungtinių Valstybių vyriausybė irgi užsipyrė: nesutiko balsuoti už nieką kitą, kaip tik už Trygve Lie. Ne iš ypatingos meilės jam, o daugiausiai dėl to, kad pasidavus Maskvos reikalavimui būtų išėję, kad Trygve Lie yra nubaustas už pasireiškimą prieš agresiją.

Tada buvo rasta laikinio pobūdžio išeitis: Trygve Lie nebuvo išrinktas naujam terminui, bet jo tarnybos laikas buvo pratęstas trejiems metams (vietoj normalaus penkerių metų laiko), tai yra, iki 1954 metų sausio 1 dienos. Nuo to laiko Maskva nepripažįsta jo generaliniu sekretoriumi ir, pavyzdžiui, savo delegatų įgaliojimus adresuoją ne Generaliniam Sekretoriui, kaip turėtų būti, o tik ... sekretoriui.

Ar tai būtų priežastis dabar atsistatydinti? Vargu, nes tai priežastis jau yra dvejį metus, tai būtų galima pakentėti ir dar metus. ... Taip pat nematyti nieko tokio, kas rodytų, kad Trygve Lie buvimas pareigose turėtų bent kiek žymesnės įtakos Paalaubei bei taikos deryboms Korėjoje.

NEMALONUMAI SU RAUSVAIS TARNAUTOJAIS

Paaiškėjo, kad geras tužinas amerikiečių sekretariate — ir vis iš augštesniųjų pareigūnų tarpo — senato komisijos paklausti nesutinka atsakyti. Ne tik į klausimą, ar jie nėra komunistų partijos nariai, bet ir į klausimą, ar jie neturi ryšių su šnipų tinklu. ... Šitoks jų tyklėjimas savaime yra labai iškalbingas. ... Buvo pareikalauta, kad Trygve Lie tokius tarnautojus atleistų. Jis iš dalies tai padarė, bet labai nenoromis ir priešindamasis, pabrėždamas (kaip ir Trumanas kadaise), kad toks klausinėjimas yra šmeižtas ir žmonių juodinimas, moralinis žudymas. ... Nors šis tyrinėjimas jau buvo pradėtas anksčiau, bet po rinkimų, manoma, jis greičiau galės būti tik sustingtas, o ne nutrauktas. To dėl staigus Trygve Lie nutarimas šitokių metu pasitraukti paklausti, kad šis priežastis be ne bus buvusi svarbiausioji.

SOKIMAS IŠ 12-TO AUGSTO

Netrukus po paskelbimo apie Trygve Lie atsistatydinimą, vienas iš artimiausių jo patarėjų, anot paties Lie — jo dešinioji

ranka, Abraomas Faileris išsoko pro langą iš 12-to augšto ir užsimušė. Tai trečias toks garsus sokimas pro langą po Kosenkinos ir Benešo. ... Kosenkina šoko siekdama laisvės. Ji laimėjo. Benešas, anot komunistų, norėjo nusizudyti, tačiau kiti mano, kad jis buvo išstumtas. Failerio išsokimo vienintelė liudininkė yra tik jo žmona. Anot jos, Faileris jau porą paskutinių savaitių buvęs lyg ne savas. Ryta atsikėlęs, jis atidaręs langą ir šokęs laukan. Ji tvėrusi sulaikyti, bet nebesulaikiusi.

Trygve Lie pareiškė, kad Faileris paskutiniu laiku buvo labai išnervintas ir persidirbo begindamas "juodinamus ir šmeižiamus" bendradarbius. (Tai yra, tuos, kurie nesutinka atsakyti, ar jie yra ar ne komunistų partijos nariai, ir ar jie turi ar ne ryšių su šnipais. ...). Tuo tarpu niekas nieko neprisitaria, ar pats Faileris buvo kuo nors įtariamamas bei dėl ko nors klausinėjamas. Jo mirties tikroji priežastis tuo tarpu tebėra migloje. (Pažymėtina, kad Faileris savo karjerą tarptautinėje veikloje pradėjo UNRRA štabe Vokietijoje).

KAS BUS NAUJAS SEKRETORIUS?

Jau yra paminėta keletas kandidatų. Pirmoje eilėje minimas Filipinų atstovas gen. Romulo. Bet Maskva tuo reikalu tyli. Ji gali atmesti kiekvieną kitą, kaip ji turi pasibaigti ir kokius tikslus atsiekti. Ir dabar, sekant įrinkti tik Maskvos pasiūlytą asmenį. Bet ar kiti pasiduos Maskvos diktavimui? Jei ne, tai ir sekretoriaus klausime gali susidaryti padėtis, kaip Korėjos derybose.

VISAM PASAULY

• Gen. Eisenhoweris jau paskyrė eilę būsimųjų ministrų — sekretorių ir kitų pareigūnų: John F. Dulles — valstybės sekretorium, Ch. E. Wilson — gynybos sekretorium, D. McKey — vidaus reikalų, George Humphrey — izdo, Herbert Brownell — vyriausiojo prokuroro; Harold Stassen paskirtas pagalbos užsienio administratoriui, E. T. Benson — žemės ūkio sekretorium, gubernatorių Sherman Adams iš New Hampshire Baltųjų Rūmų pagalbininku. Dar nepaskirti prekybos, darbo ir paštų sekretoriai. Gerbiamašioji,

• Čekoslovakijoje prasidėjo parodomoji byla prieš buv. Komunistų partijos sekretorių Slanski-Salzman ir 13 jo bendrų. Pagal įprastą sovietams tardymo metodą jau dauguma prisipažino esą "kalti". Teisiamųjų tarpe 11 yra žydai.

• Respublikonams ruošiantis perimti JAV vykdomąją valdžią, gruodžio mėn. pradžioje susitinka prez. Trumanas su Stevensonu aptarti padėtį ir demokratų partijos reikalus.

• Graikijoje rinkimus laimėjo maršalo Papagos šalininkai. Jie turės 227 atstovus, gi visi kiti tik 55 atstovus. Graikija dabar turi 7,109,000 gyventojų.

• Jungtinės Tautos tebeina ginčai dėl Korėjos karo ir paliaubų sąlygų diskutuojant įteiktą Indijos pasiūlymą. Pačioje Korėjoje kovos tebeina dėl dominuojančių augstumų, vadinamų vartais ir Seoula.

• Vokietijos parlamentas, prieš min. pirm. Adenauerio norą, atidėjo karinių sutarčių tvirtinimą 179 balsais prieš 168 balsus. Tuo labai patenkinti rusai.

• Pagaliau Ispanija įleista į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros komisijas. Reikia manyti, kad greitai laiku Ispanijai J. T. dursy prasišers ir plačiau.

• Viso pasaulio komunistai nervinasi, kad Amerikoje pagaliau į elektros kėdę gali būti pašodinti atominiai šnipai — Ethel ir Julius Rosenberg. Jų bausmės įvykdymas numatytas 1953 metų sausio mėnesį.

Nepriklausomos Lietuvos pastatai: centrinis Kauno miesto paštas.

Čekoslovakijos parodomoji byla

Dar praėjusiais metais Vokietijos laikraštyje Die Neue Zeitung buvo plačiai rašyta, kad jokia Sovietų Sąjungoje byla nesudaroma iš anksto nežinant, kaip ji turi pasibaigti ir kokius tikslus atsiekti. Ir dabar, sekant įrinkti tik Maskvos pasiūlytą asmenį. Bet ar kiti pasiduos Maskvos diktavimui? Jei ne, tai ir sekretoriaus klausime gali susidaryti padėtis, kaip Korėjos derybose.

Si byla, kurios priekyje pastatytas Slanski-Salzman, turi eilę tikslų. Pirmiausia, tai atkeldyti visus satelitus nuo bet kokių pagundų iškrypti iš Maskvos nustatyto kelio ir turėti bet kokią savaimingą politiką. Mat, Maskva, po Tito pamokos, dar labiau susirūpinusi komunistinės vienybės išlaikymu, laikas nuo laiko keliems šimtam aktyvių komunistų vadams nukertant galvas. Vienybė brangi, bet juk kinanti.

Antras šios bylos tikslas — parodyti dar komunistinių melų nesuprantantiems, kad didžiausi pasaulio prieštai yra amerikiečiai, angliai ir jiems panašūs. Tas ypač reikalinga dabar, kada pradeda pasigirsti blaivesnių balsų vaduoti pavergtuosius ir tos kalbos prasiveržia pro geležinę uždangą.

Trečias šios bylos tikslas — patenkinti kvilantį rusų nacionalizmą ir kiek įsisteikti arabų pasauliui. Mat, komunistas komizmui, bet komizmas turi tarnauti tik rusų tautos stiprybei. Visi dabar pripažįsta, kad nei carai nebuvo sugebę tiek išaugtinti rusų tautą, kiek komizmo priedangoj dabar padaryta. Ir štai, pati rusų tauta ima šnairiai žiūrėti į žydus, kurie labai ilgai tebebroja pirmaisiais smuikais. Si byla, kurioje surinkti beveik visi žydai, ir nori kiek patenkinti rusų nacionalinius jausmus. Ji taip pat prie širdies ir arabams, kurie žydus ir Izraelį žiūri su nemaža neapykanta. Pagaliau, yra teigimu, kad ši žydiška byla yra lyg ir noras, parodyti, kad visi vienodai persekiojami, kurie tik nusikalsta Maskvos diktatui.

Kaip ir buvo galima laukti, byla vyksta neįsileidžiant vakariečių spaudos atstovų, prie įprastinių komunistams aplinkybių, visi save kaltina ir prašo augščiausių bausmų.

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties Draugiją nariais įstojo:
Viktoras Gudaitis,
Chicago \$10.00
J. Ramunis, Dr.,
Chicago 10.00
Vladas Višeikis,
Chicago 50.00
Jonas Vengris, Dr.,
Amherst 20.00
Į Vilties Draugiją galima įstoti pranešant: 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

ENCIKLOPEDIJOS REIKALU

Spaudoje pasirodė eilė straipsnių, kuriuose buvo svarstoma, kokia turėtų būti iš naujo žadama leisti mūsų enciklopedija. Daugeliui, jų tarpe ir man, pirmoj eilėj rūpi lietuviški reikalai, tad ir buvo siūloma išleisti kokių trijų ar keturių tomų grynai liuanistinę enciklopediją. Atrodė, kad tokia būtų reikalingesnė, galėtų būti lengviau, greičiau ir pigiau išleista.

Kaip šitokio pasiūlymo pradininkui, Lietuvių Enciklopedijos Leidykla parašė man ilgą laišką, kuriame įrodinėja, kad lengviau būtų įmanoma išleisti 20 ar 24 toms bendrosios, negu keturis toms grynai liuanistines, kuri tada labai brangiai kaštuotų ir mažai kam būtų įperkama. Be to, bendrojo enciklopedijoj liuanistinės medžiagos būtų daugiau, nes per ilgesnį laiką susidarys daugiau galimybių tokiai medžiagai surinkti. Sunku pasakyti, kiek tie apskaičiavimai yra teisingi, tačiau reikiama daleisti, kad asmenys, turį patyrimo knygų leidime, geriau apie komercinius reikalus nusimano. Vienas dalykas tačiau galutinai paaiškėjo, būtent: leidėjas yra tvirtai apsisprendęs leisti arba didelę bendrąją enciklopediją, arba jokios.

Esant tokiai padėčiai ir aš, bene pirmas pasiūlęs leisti tik liuanistinę enciklopediją, pasiūliau spalio 30 d. leidyklai laišką, kuriame rašiau: "Nenorėdamas duoti be reikalo paštui uždirbti, įdėtu čekį \$7.50 už Lietuvių Enciklopedijos 1 tomą". Kviečiu ir kitus taip pat padaryti, juk mums rizika labai menka. Tuo tarpu užtenka tik pasidėjimo nupirkti tomą po tomą, kai jie bus atspausdinti. Dar reikia poros tuokiančių pažadų ir pirmas tomas galės būti pradėtas spausdinti. Pasidėjimai renkami iki N. Meno ir tada paaiškės ar susilauksime kokios enciklopedijos, ar ne.

Dr. Jonas Balys
Washington, D. C.
1952 m. lapkr. 15 d.

ALT SUVAŽIAVIMAS

Praėjusios savaitės pabaigoje New Yorke vyko Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas. Apie suvažiavimo eigą ir svarstytus reikalus skaitytojus informuosime kitame Dirvos numeryje.

Suvažiavime, kaip ir buvo laukiama, perrinkta pati ALT vadovybė, kuri pasidariusi nepakeičiama ir geriausia iš geriausių.

Yra šokių tokių pakeitimų tik Tarbos narių sąstate, bet kaip žinoma, jie labai mažą vaidmenį tevaizina. Vietoj į Europą išvykusio Laučkos ateina Aleksis ir vietoj buvusio SLA pirmininko — dabartinis pirmininkas adv. Kalinauskas.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balyš Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balyš Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

KAS ir KUR

• Gen. Eisenhoweriui laimėjus rinkimus buvo pasiūstas tokia telegrama: "Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Vykdamosios Tarybos vardu prašome priimti nuosirdžiausius sveikinius ir geriausius linkėjimus sėkmingai eiti Jūsų atsakingas pareigas. Mes tvirtai tikime, kad Jums vadovaujant Sovietų pavergtos tautos atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę, tarp jų ir mūsų tėvynę Lietuvą".

• Prie Pietų Vokietijos radiofonu Stutgarte ruošiamose Rytų problemomis diskusijose, kuriose dalyvauja vokiečių visuomenės politikai ir pavergtų Rytų Europos tautų atstovai, lapkričio 12 d. buvo svarstoma prof. Fr. Valiaveco iš Pietų-Rytų Instituto Muenchene skaityta paskaita "Vokiečiai Europos pietryčių kraštuose". Iš lietuvių pusės dalyvavo M. Brakas ir V. Banaitis.

• VLIKo Vykdamosios Tarybos narys M. Brakas ruošiasi su šeima emigruoti į JAV-bes. VLIKo ir Vykd. Tarybos slugsniuose svarstomas jo įpėdinio klausimas. Mažosios Lietuvos Tarybos prezidentas M. Brako įpėdinis Vykdomojoje Taryboje pristatė Martyną Gelžinį, Mažosios Lietuvos Tarybos narį.

• Lietuvis K. Šlapelis padovanojo Argentinos vyriausybei 1 ha žemės, kuri skirta pradžios mokyklai padidinti. Dėl to pats Argentinos prezidentas Peronas per švietimo ministerį pareiškė jam padėką. Tą įvykį gražiai atžymėjo ir Argentinos spauda.

• Dr. Jonas Balyš atvyko į Vašingtoną, kur kelis mėn. dirbs

Arktikos Institute ir bibliotekoje, rinkdamas etnologinę medžiagą. Pavasario semestru vėl grįš į Indianos Universitetą skaityti kurso apie Baltijos tautų liaudies kultūrą. Jo adresas dabar yra: Arctic Institute of North America, S. R. 261 Library of Congress, Washington 25, D.C.

• Dail. Petras Kiaulėnas jau įsikūrė New York'e. Jo adresas: 34-41 77th Street, Apt. 526, Jackson Heights L.I., New York, N. Y. Tel. Illinois 7-6620.

• Laisvosios Europos Kolegijos Bibliotekos lietuvių skyriui reikalingos lietuvių kalba ir kitomis kalbomis knygos apie Lietuvą, ypatingai knygos išleistos prieš II-jį pasaulinį karą. Labiausiai reikalingos iš politikos, ekonomijos, istorijos, geografijos, socialinių mokslų, filosofijos, literatūros, meno sričių knygos. Galintieji knygas perleisti prašomi pranešti knygų sąrašą ir kiekvienos knygos kainą Dr. J. Griuiui, College de l'Europe Libre, boîte postale 61, Strasbourg (Bas-Rhin), France, arba Lietuvos Laisvės Komitetui, 4 West 57th Street, New York 19, N. Y., U.S.A.

• P. L. ŽINYNAS jau baigtas spausdinti ir šiuo metu yra išspausdinti, o už savaitės bus siuntinėjamas prenumeratoriams. Tie prenumeratoriai, kurie yra pakeitę gyvenamąsias vietas, bet apie tai dar nepainformavo ŽINYNĄ redaktoriaus, prašomi tuojau tą padaryti. Iki lapkričio 30 d. dar galima ŽINYNĄ užsiprenumeruoti už keturis dolerius, o nuo gruodžio 1 d. jį bus galima pirkti lietuvių knygynuose.

AR ŽINAI?

Viešbutis "Statler", pirmas pasauly, prie kiekvieno kambario įrengė po vonią. Tai buvo 1907 metais Buffalo (N. Y.) mieste. Tas pats viešbutis Bostone pirmas įrengė kiekvienam kambariui radijo, nepakeldamas kambarių kainos. Dabar naujasis to paties vardo viešbutis Hollywoode ketina kiekvienam kambariui įrengti televizijos aparatą. Šis viešbutis turi 1300 kambarių.

Kalifornijos gyventojų skaičius auga 5 kartus sparčiau, nei kitose valstybėse.

Įstatymas draudžia kūdikius filmuoti stiprių lempų šviesoje ilgiau kaip 30 sekundžių. Filmų gamintojai, nenorėdami gauti, paprastai turi po ranka iš karto du tos rūšies "artistus" ir juos naudoja pakaitomis. Žiūrovai to paprastai nepastebi.

Memphis mieste (Tenn.) policija surengė šimto dienų kampaniją kovoti su susisiekimo nelaimėmis. Viskas vyko sėkmingai 99 dienas, tik paskutinę dieną vienas policininkas, besivydams per greitai važiuojantį au-

se ir pas platintojus už penkis dolerius. Laiškus adresuoti: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 St., New York 24, N. Y.

KALEDINES ir NAUJŲJŲ METŲ

sveikinimo atvirutes, dail. PAULIAUS AUGIO darbo, užsisakykite Dirvoje. Viena dėžutė — 12 atviručių su vokais — tik \$1.00. Siųskit \$1.00 ir tuoj gausit atvirutes DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio

tomobilį, užmušė vieną praeivį.

Praeitais metais JAV viso buvo 1.250.000 taip vadinami "parking meters"; tais pačiais metais automobiliai ir juos sumetė apie 50 milijonų dolerų.

JAV suvalgomų saldumynų išleina kiekvienam žmogui po 18,2 svarų per metus.

Naujasis pasaulio vandenų greituolis, prabanginis laivas "Jungtinės Valstybės", be kitų praeitais metais, turi taip pat prabangiai įrengtą šunų gardą. Šio gardo keleiviai maitinami ne šunų, o žmonių maistu, ir jis kasdien kitoks. Vieno keturkojo ke- lionė iš čia į Angliją kainuoja 50 dolerų.

Beje, Anglijoje šūnes, prieš paleidžiami pas savo šeiminius, turi išbūti 6 mėnesius karentine.

Neseniai Kansas valstybėje ant augštos įtampos elektros laido atsitūpė paukštis. Kažkurio būdo užsidedę jo sparnai. Liepsnojantis paukštis krito žemėn ir padegė sausą žolę. Gaisras išdegino 40 akrų plotą.

Vienas Vokietijos ūkininkas iškasė bulvę 1,2 kg. (nepilni 3 amerikoniški svarai) svorio.

Moterys neturi teisės balsuoti šiose valstybėse: Kolumbijoj, Kostarikoje, Irane, Egipte, Haiti, Hondure, Irake, Jordanijoje, Libanone, Lichtenšteine, Nikaraguoje ir Šveicarijoje.

Australijoje kiekvienas pilnametis (21 m. a.) privalo balsuoti. Pilietinės pareigos neatlikęs, gali būti nubaustas pinigine bauda iki 5 dolerių.

Mokslininkai tvirtina, kad pasaulio gyvūnai, laikui bėgant, mažėja (prisiminkime išmirusius mamutus). Mažėja ir žmonės. Po milijono metų vidutinis žmogaus ūgis būsis 2 pėdos (apie 60 cm.).

Gydytojų suvažiavime Los Angeles neseniai demonstruota nauja migdomoji-žadinamoji tabletė. Tabletės išviršinė dalis išsistūpi tuoj ir užmigdo žmogų 8 valandoms. Tuo tarpu tabletės branduolys, skilvio rūgščių

STUDENTAI SUSIORGANIZAVO DETROITE

Lietuvių Studentų Sąjungos, kilmę įtaka). Į valdybą išrinkti Detroito skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko lapkr. 9 d. Buvo išrinkta trijų asmenų skyriaus valdyba, suorganizuoti ir suaktyvinti Detroito studentų bendrą veiklą akademiniame, kultūrinėje, ir visuomeninėje plotmėje.

Susirinkimas buvo baigtas gyvomis diskusijomis. Dalyvavimas buvo skaitlingas. Tas padarė, kad Detroito lietuviai studentai palankiai žiūri į studentų susiorganizavimo klausimą.

Susirinkimui pirmininkavo stud. inž. Zenonas Rekašius, kuris savo visuomeniniu sugebėjimu bei taktu susirinkimą pravedė pulkiai. Sekretoriavo stud. kom. Danutė Racevičiūtė. Stud. fil. Saulius Šimoliūnas skaitė referatą, specialiai skirtą susirinkimo atidarymo progai. Jo žodžiais: mes turime visuomeniniai veikti kaip studentai ir lietuviai, nes gyvenimas yra pats didžiausias dalykas, didesnis už mokslą ir meną, turtus ir paelgas.

Valdybos rinkimai sudarė svarbiausią susirinkimo dalį. Susitarus dėl procedūros, prasidėjo ir patys rinkimai su kandidatų statančių asmenų priešrinkiminėmis kalbomis (neabejotinai J.A.V. prezidentinių rinkimų).

Veikiamas, teistipsta po 8 valandų. Išsirpęs, žmogaus smegenyse sukelia "skambėjimą" ir miegantį priziną.

Vakarų Berlyno gyventojai leidžia sau pasišaipyti iš komunizmo. Štai keletas tokio antikomunistinio humoro pavyzdžių: Pirmieji rojus gyventojai — Adomas ir Jieva — buvo, be abejonės, rusai. Tai įrodoma tuo, kad: 1. Jie neturėjo drabužių; 2. Jie mito vaisiais ir žolėmis; 3. Jie tikėjo gyveną rojuje; 4. Kadangi juodu viskuo dalinosi pusiau, net obuolių suvalgę per pusę, jie turėjo būti jau ir komunistai.

Koks skirtumas tarp krikščionybės ir bolševizmo? Krikščionybėje vienas mirė už visus, bolševizme visi miršta už vieną (Staliną).

Koks skirtumas tarp "Izviestijų" ir "Pravdos"? "Izviestijoje" nėra tiesos, o "Pravdoje" nėra žinių.

SVENTĖMS REIK VISOKIŲ DOVANŲ

Todėl Tamstoms ir pasiūlau:

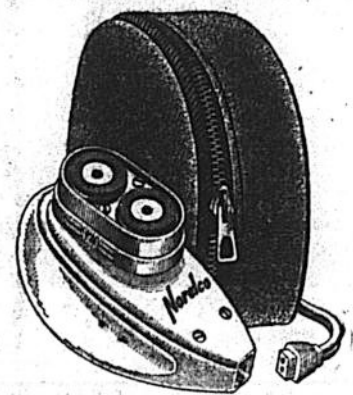
1. Rašomasias mašines su lietuvišku ir kitų kalbų raišais.
2. Sveicariškus laikrodžius.
3. Briliantinius ir kitokius žiedus.
4. Gintarinius karolius, apyrankes ir kitus įvairius dirbinius.
5. Visokius lietuviškus meno kūrinius — rankdarbius, meniškus odos ir medžio dirbinius, tautinius kostiumus ir kt.
6. Foto aparatus, akordijonus ir daug daug kitokių prekių, kurios tinka dovanoms.

Prašau užsisakyti iš anksto, nes gali kankūrių pritrūkti prieš šventes. Didžioji dalis minėtų prekių yra gautos iš Europos. Tiesa, dar pamiršau Televizijos radio aparatus ir plunksnaočius "Pelikan" taipgi pas manę gausite geroms sąlygoms.

J. Karvelis,
3249 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.
tel. DANube 6-1136

Please him with this
Newest Gift

New
Norelco

DOUBLE-HEADER
Electric Shaver

Is he fussy about his appearance? Does he like to get his whiskers off quick and close? Does he appreciate precision made instruments? Then he'll like this newest electric shaver. Has 12 self-sharpening cutters. No pull. No burn. Revolutionary rotary action. Quiet running, real brush-type motor needs no lubrication. Light weight. Fits the palm naturally.

\$24.95
AC/DC

In real leather travel case

SUOPIS FURNITURE

Vr. 6921 Wade Park Ave

EX 1-0911

MŪSIŠKIŲ TARPE

VIETOJE FELJETONO

ADOMAS VYČIUS

9. KAIP PASIRŪPINS?

Du komunistuojantieji kalbasi.
— Tų dypukų dabar visur priviso. Jie tik mums visus reikalus gadina. Ar negalėtų juos mūsų valdžia sudrausti?
— Valdžia dabar pati išvien su dypukais eina. Gal neskaitei, draugas, "Vilny", kad Amerikos kapitalistai, militaristai ir fašistai yra baisiai įpykę ant Tarybų Sąjungos, kad ten toks geras gyvenimas, užpulti ją dėlto nori, jau Korėjoje nekaltą liaudies kraują lieja...
— Tai dar ir kariauti su Rusija jie gali pradėti?...
— Šiur, kad gali...
— Aš misliju, draugas, jei jau matysis, kad pradės kariauti, Maskva mums tada pasirūpins...
— Oi, draugas, bijau, kad pirmo mums FBI nepasirūpintų...

10. JAUNIMO TARPE

— Klausyk, Aldut, jau man stačiai nebeapatogu... Kiek kartų kviečiau ta-

ve nuvykti su manimi į kokį nors parengimą, o tu vis atsisakai... Nejaugi atsisakysi ir šį kartą... Ar atsimeni, kaip mudu Vokietijoje, stovykloje, taip gražiai ir smagiai vis kartu eidavom į visokius minėjimus ir koncertus... Nejaugi šį sekmadienį neisi su manimi...
— Tai kaip gi ten eiti, juk tai gana toli?
— Ak, žinoma neisim kaip Vokietijoje kad eidavom pėsti — važiuosim busu.
— Busu? O iki buso vistiek reikia nueiti, išlipus — vėl eik. Buse žmonės stumdosi, grūdasi... Gal dar vietų pritrūks — stovėti reiks... Mane Vytautas kvietė — jis turi Cadillacą — nuveš, parveš... O ne busu...
— Ak, Aldut, man gana skaudu tai iš tavęs girdėti...
— Aš suprantu: tu studijuoji, negali mašinos nusipirkti, bet būk protingas, Algi, supranti, Algi, negaliu gi aš busu trankytis, kai mane žada nuvežti... Cadillac... ar tu įsivaizduoji kas tai yra Cadillac?... Algi, nebūk vaikas, juk tu žinai, kad esi man mie-

liausias iš visų... bet šį sekmadienį su tavim eiti aš negaliu... jau Vytautui pažadėjau..., o be to, busu... fui, gana aš busu kasdienį darbą važiuoju... Nėpyk, Algi, juk tu geras berniokas, juk tu pats supranti... gal kada kita kartą su tavim...

11. PAVOJUS VLIKUI

— Ar girdėjai? Vlikui vėl pavojus grėsia. Kurie nori atstovauti 20% prieškarinių Lietuvos gyventojų, anie nori užimti visas Vliko atstovų vietas, o lietuviams-katalikams, kurių yra 80%, palikti tik vieną vietą!...
— Tai kas gi jie yra, tie 20%?
— Tai protestantai, pravoslavai, bambizai visokie ir žydai...
— Ir žydai, sakai?... Iš kur gi tu girdėjai tokią žinią?
— Doktoras Daugailis apie tai "Drauge" pranešė. Sako, katalikams, kurių 80% — paliekama viena vieta, o tiems heretikams visokiems — visos vietos!... Jau, kalba, da katalikų atstovus išvijo, greit ir likusius pašalins — tik vieną tepaliką, o Vykdomą tarybą tai, sako, jau anie užėmė...
— O iš kur gi jie tiek partijų turi, tie 20%?
— Partijų nereikia: yra vienas ar du žmonės — yra ir partija!... O, sako, ir anų pabėgusių iš Lietuvos čia esama...

— Kagi į tai katalikai turi sakyti?

— Kad taip neturėtų būti! Jei anie Lietuvą vaduos, tai, sakau, tegu prisideda, vaduoja. O gal anie tam veržiasi, kad ir jiems išvaduojoje Lietuvoje būtų geriau prie valdžios pritapti?
— Tai ką gi mes turime dabar daryti?
— Nieko... Yra veiksniai — jie turi sutvarkyti... Ką gi mes galime padaryti?...

12. AUKAS BERENKANT

Aukų rinkėjas kreipiasi į pagyvenusią, puošnią apsirengusią moteriškę:
— Man pavesta rinkti aukas Lietuvos vadavimui. Prašau ir tamstos prisidėti ir pagal išgalę paaukoti; štai aukų lapas...
— Ar aš dar turiu ir aukoti?! Jei pats to nežinai, tai galiu pasakyti, kad aš kasdien kalbu rožančių už Lietuvos išvadavimą. Mano malda yra ir už visas aukas svarbesnė... O pats ar kalbi kasdien rožančių?
— Aš... matot, aš ne, aš...
— Nekalbi rožančių?!... ir dar drįsti ateiti aukų iš manęs reikalaui!... O, jeigu jūs visi tie aukų rinkėjai ir komitetai visokie kalbėtumet rožančių nors tiek kiek aš, Lietuva jau seniai būtų išvaduoja... nē aukų jokių rinkti nereikėtų. Ne! Ne! Nieko neaukavau

ir neaukosiu... jau mano pastangų dėl Lietuvos vadavimo užtenka..., kad tik kiti tiek prisidėtų kiek aš... Tai ko stovi?... ką gi dar pasakysi...

Aukų rinkėjas nebežinojo ką daugiau bepasakyti... Jis pajuto lengvą spustelėjimą, paskui — prieš nosį užsidarančias duris, paskui pamatė, kad jau besąs gatvėje...

Eidamas galvojo: o gal visdėlto ne visai taip yra, kaip ta moteriškė sakė. Lyg jis kažkur yra girdėjęs, o gal net taip kunigas yra iš sakyklos sakęs, kad vien tik maldų nepakanka, reikalinga lar ir aukų bei gerų darbų..., bet gi jis nebuvo dėl to visai užtikrintas... ir galvojo dar: o gal jam geriau atsiskaityti rinkti aukas... gal geriau ir jam tekalbėti vien rožančių: ir ramiau, ir vargo bei klapatų mažiau...

13. SUGRĮŽUS...

Sugrįžus išlaisvinton tėvynėn, sunku bus lietuviams vieniems su kitais susikalbėti...
— Ak, tos mūsų partijos: jos niekad negali sutarti!...
— Partijos? Tu manai, partijos?... Ak, ne! Viena lietuvių dalis kalbės rusiškai, o kita — angliškai!...
(Pabaiga)

MUSŲ KURYBA

R. Spalio Berniukai

Nei būdami namie, nei svetur neturėjome savos, originalios didesnės apimties knygos jauniui: vis knygutės mažesnioms, o namie — dar ir M. Tvenas, M. Rydas, A. Diuma, taigi verstiniai dalykai.

Paaugėsni jaunimas taip pat nori paskaityti didesnę knygą, atitinkančią jo interesus — intiriguojančią, pilną nuotykių, kurie nebūtinai turėtų būti akiplėšikai surikiuoti pagal didaktinius reikalavimus. A. Diumos Musketieriniai, M. Tveno Tomas Sojeris ar Finas paaugėsniui jaunimui, pasakytume, gal ir geriau tinka, negu nuogi pedagoginiai sumetimais parašyti vaizdeliai, kur viskas per daug aišku ir per daug didaktiška. O per visus nuotykius vis dėlto gėris laimi jaunuolio dvasią tiek A. Diumos, tiek M. Tveno raštuose jaunimui.

Rodos, neapsiriksime pasakę, kad pirmoji tokia stambi originali milžiniškos apimties knyga jaunimui bus dabar rinkon paleistoji R. Spalio "Gatvės berniuko nuotyčiai" (išleido "Tremtis" Vokietijoje, Memmingene). Vien knygos teksto ištisi 508 puslapiai! Gražiai atspausdinti, gražiai melynais drobelėmis įrašyti, tad paviršutiniškai žiūrėdami jau nieko daugiau nebegalime reikalauti, nebent iliustracijų, bet jos, jei būtų sudėta bent keiliolika, žymiai pabrangintų knygą, tad būtų gal ir prabanga, nors ir šiaip išleidimas gana prabangiškas (turint galvoje puikų įrašymą, gerą popierių, nesmulkų šriftą). Knyga kelerio-pai bus vertesnė mūsų jaunimui už tos rūšies verstinius dalykus (tų ir verstinių šiandien beveik nepasirodo), nes ji lietuviška, sava, artima, siūžetas iš lietuviškojo gyvenimo: visi nuotyčiai vyksta Kauno priemiestyje dar nepriklausomybės metais.

Visa per 508 puslapius pasakojama istorija — tai kelis mėnesius apimtas gyvenimas mažo, pradžios mokyklą baigusio batšiuvio sūnaus ir jo draugų. O tas jo gyvenimas čia rašytojo paverstas į puikią nuotykių knygą, kaip iš nešvaraus gatvės chuliganėlio išėjo nuotykiams fantazijos nepamėtęs berniukas, kartu su savo draugais pagaliau priimtas į skautus, gavęs gerą darbą ir išėjęs į žmones. Vyriausiasis herojus — tai Jonas Vaitas, draugų vadinamas Pamidoru (ir tie jo draugai visi turi pravaras: Kanopa, Pumpa, Arklys...) ir tų savo apylinkės berniukų vadas (vėliau ir mergaitė pritampa į būrį).

Berniukas pakliūva į skautų stovyklą, kurioje jis elgiasi iš dalies kaip neklaūzda, bet iš kurios vis dėlto išsineša tik pusiau tesuviskintus gėrio pradus, ir tuos jis saviškai su draugais vykdo gyvenime. Iš čia ir kyla visa eilė nuotykių. Jo nuotykių iki stovyklos būta labai grubių, nes Jonas — tikras gatvės berniukas. Stovyklauti jis nuėjo jau mokėdamas ir rūkyti, ir keiktis, ir sukkti. Stovykla palenkė kitur, bet nuotykių, pasakytume, dar paskatino. Tie nuotyčiai vyksta keliomis kryptimis, ir skaitytojas todėl neturi laiko atsikvėpti. Čia kova su Dinda, čia auksio įėjimas, kautynės su kitos gatvės vaikais, Akulis, kopėčios, ragana, geri darbai, vagių sekimas — nuotykių veja nuotykių, tragizmą, ar dramą įtempiama keičia komiškas, ir visa tai patraukia net suaugusį, nors knyga pirmoje vietoje skirta jaunimui.

B. KAZIMIERAITIS

Būdinga, kad rašytojas, sugrąžinęs savo vyriausiąjį herojų iš skautų stovyklos ir paleidęs veikti tarp draugų, sukuria tai gaujelei savus įstatymus, savą tvarką, vaikai pasivadina net garsiųjų veiklų herojų vardais (Tarzanas, Vinetū, Monte Kristas, Tomas Sojeris, Orleano Mergelė), turi savo priesaikas, įstatymus, baudmes, nieko bendra neturinčias nė su skautybe. Sakysim, gaujos įstatymas drau-

Rašytojas R. Spalis

žia keiktis, o už nesilaikymą įstatymo atkėnia pakaušis, nes skatamos kriausės. Bet visa tai veda juos ir į nuotykius ir pamazų į gerą kelią.

Kas gi iš tų nuotykių? Turi teisę paklausti kiekvienas, kas skaito daugiau jaunimui, o ne suaugusiems skirtą knygą.

Daugelis nuotykių rodo didelį knygos pagrindinių veikėjų susiklausymą ir draugystę. Vienas už visus ir visi už vieną — tai štai koks šūkis R. Spalio herojų, kaip ir Diumos musketierinių (žinoma, su musketieriniais šios knygos herojai neturi nieko bendra, išskyrus drąsą, kuri ir čia ir ten ta pati). Jie ir kovoja daugiausia už gėris dalykus, nors kai kur žaidiminiai nuotyčiai yra vaikiški ir įdomūs kaip tokie.

Duodamas jaunimui nuotykių knygą, R. Spalis žinoja, galėjo kiek kitaip pasiegti su savo veikėjais: jis galėjo padaryti juos schemomis — didvyriai nuotykių keliautojai, ir viskas, ir skaitytojas būtų jau vien tuo galėjęs pasitenkinti. Rašytojas pasuko žymiai geresniu keliu: žiūrėdami į tuos mažuosius didvyrius, mes vis dėlto pajėgiame atskirti juos vieną nuo kito. Sakysim, labai ryškūs skirtumas tarp Jo no ir Osvaldo. Pirmasis ir drąsus ir užsispyręs, o antrajam nestinga ir bailumo, kurį jam primeta iš dalies sąlygos.

Knyga labai graži dovana jaunimui, miela paskaityti ir suaugusiems.

R. Spalis turi gerą dovana — tai moka naudotis dialogais. Jo dialogas paprastai trumpas, gyvas, kaip ir realybėje. Beveik vien dialogais jis pavaizduoja ištisas scenas. Šitaip buvo jo kitose knygose, šitaip yra ir šitoje. Bet retais atvejais jis čia gal be reikalo dialogą ištesia (sakysim, 79-82 puslapiuose apkalbinėjimas).

Turėdamas pasakotojo dovana, Spalis bėga lengvai ir greit, dažnai trumpais sakimais. Bet tokiais pat retais atvejais jis sudaro be galo ilgus neperijodiskus sakinius, kurie jaunimui tegali tik pasunkinti skaitymą, nes knygos pirmiausia griebis jaunimas.

Šitai knyga buvo skelbta garbės prenumerata. Tie lietuviai,

kurie iš anksto užsisakė knygą, jamžinti pačioje knygoje: surašytos čia jų pavardės. Pasirodo, kad visame laisvajame pasaulyje šitokių garbingų lietuviškosios knygos bičiulių tesužirodė tik 107. Tikėkimės, kad bent dabar, kai knyga jau atspausdinta, ji pasklis po platųjį pasaulį, kur tik yra lietuviško jaunimo ir senimo, o jaunimui tai ji turėtų būti tokia pat artima ir sava, kaip amerikiečiui ar anglui Marko Tveno knygos. Iš viso šitaip patraukiančiai parašytos stambios knygos mūsų lietuviškajame pasaulyje tegali būti retos, ir "Tremties" leidėjo rizika nuostabi graži.

Jei mes sakome, kad kiekvienoje Lietuvoje namuose turėtų būti Lietuvos istorija ir kitos pagrindinės knygos, tai jau ten, kur šeimoje esama vaikų, "Gatvės berniuko nuotyčiai" turėtų būti tarp jų pačių pagrindinių, nes ji daug padės lietuviškam išlikti lietuviams.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Kaina metams \$3.00
Susipažinti siunčiamas
dovanai.
6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

Feljetoninis romanas

Požiūris į Jurgio Jankaus "Paklydusius Paukščius"

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Feljetoninis romanas kai kuriom žymėm skiriasi nuo idėjinio romano visa esmė, kai kuriom tik laipsniu, o kai kuriom visai nesiskiria. Tad jo vertė ir priklauso nuo to, kiek būdingai ir meistriskai yra išryškintos tos žymės, kurios jį nuo idėjinio romano atskiria ir kurios jį padaro savos rūšies romanu, ir kiek jis kitom žymėm priartėja į gerą meninį romaną.

Pažiūrėkime į tas žymes bent kiek iš arčiau.

Pirma. Idėjinis romanas gimsta iš įkvėpimo, to kuriančios, išsiskirti trokštančios, o tikrojo vardo išsiskakymui nerandantios ir dėl to kenciančios, besiblaščiančios asmenybės nelaukto, žaibiškai staiga, intensyviai, trumpo ir išganingo nušvitimo. Feljetoninio romano atsiradimo priežastis yra racionali ir materialinė. Tai arba laisvalaikio užrašai iš prisiminimų ar patyrimų srities, arba proginis pasitarimas savo organizacijai ar savai tautinei grupei, arba, dažniausiai, knygos leidyklos užsakymas. Galima įtarti, kad "Paklydusius Paukščius" pagimdė paskutinioji priežastis.

Antra. Kaip minėta, idėjinio romano centrinis elementas yra visuotinės reikšmės idėja. O feljetoninio romano — tam tikrai visuomenei įdomi aktualija. Tik aktualiją nereikia suprasti kaip

VIKTORAS MARIONAS

vien šviežius įvykius, bet ir visą tai, kas dėl tam tikrų aplinkybių, tam tikrą laiką, ne amžinai, jaudina visuomenę, kuriai knyga skirta, galvas ir širdis ir koordinuoja jos valią. "Paklydę Paukščiai" neatskleidžia kurio nors konkretaus įvykio. Jie betgi tremtiniais lietuviams aktualūs Lietuvos, jos gamtos, jos nepriklausomo gyvenimo, Nemuno ir jo vietovių priminimu ir, sakytum, pačiu savo atsiradimo faktui, nes originali, sava kalba knyga tremties sąlygomis yra ir bus reta, atžymėtina aktualija. Primintina, kad feljetoninio romano vertė didėtų, jeigu jis atskleistų visiemis įdomius, skaudžius ar džiaugsmingus, bet tikrus įvykius, kuo gausiau dokumentuotus, tuo geriau. Taigi, kas idėjiniam romanui būtų mišinėta nuodėmė, tas feljetoniniam romanui bus dorybė.

Trečia. Idėjinio romano veikėjai, įvykiai ir vietovaizdžiai pagal pagrindines idėjas prigimtiškai privalo būti simboliški, sintetiniai, sukuriami. Feljetoniniam romanui šis reikalavimas nestatytinas. Jeigu sakėme, kad tikrų įvykių atskleidimas šiam žanrui yra dorybė, tai lygiai bus dorybė ir individualių, išskirtinių veikėjų, įvykių ir vietovaizdžių iškilimas. Taip ir yra "Pa-

klydusius Paukščius". Lempdžiai — atsitiktinė, nesimboliška vieta, tai ne Vilnius arba Roma. Įvykiai — labai jau netipiški, ypač lietuviui žmogui. Asmens: Rašytojas, Kunigas, Daiva, Viltrakis, Aleksas — ką jie atstovauja? Tik save. Bet tai feljetoniniam romanui būdinga, natūralu. Svarbu tik, kad veikėjai būtų ryškūs, įdomūs ir įvykiui reikalingi. Šio romano veikėjai nelygios vertės. Kunigas ir Rašytojas gana blyškūs ir nereikalingi. Ramunė nereikalinga, bet ji, šeimininge ir sužadėtinis yra vis dėlto savaip tipiški, simboliški.

Ketvirta. Reikalavimas, liečiantis išreiškimo priemones, abiem romano tipams yra tas pats: įmanomai tobulas šito reikalavimo įvykdymas feljetoniniam romanui gali pakelti į meninio veikalo rangą ir garantuoti jo išlikimą vien tik dėl stilistinių paviršinių. Taigi, ir čia žiūrėtina tų priemonių: 1. tikrumo, natūralumo, 2. originalumo ir 3. apipavidalinimo, vaizdumo ir turtingumo. Jeigu abi pirmosios žymės sudaro jau gerai visiems žinomas Jankaus stilistines kvalifikacijas, tai trečioji, bent šio romano atveju, turi nemažai tamsių dėmių. Aiškiai paskubėta. Daugely vietų substancinės vertės žodžiai kartojasi gretimuose sakiniuose. Kai kurie aprašymai tėra tik šabloniška, blanki statistika. Nevisi pavykė ir dialogai. Jų baisi daugybė. Tik šio tipo darbui tai ne minusas, o greičiau plusas. Dialogai palengvina skaitymą ir pagyvena įvykių slinkti. Bet peiktina, kad daug kur jie yra virtę kūmiu, mučiu pasiplepėjimais ir standartinėmis išminties demonstracijomis. Yra ir eilė vietų, kur Jankaus talentas prabyla spalvinga fraze ir originaliu žodžiu, atskleidamas gamtos ir charakterių pasaulius nuostabių užkampių. Bet, apskritai imant, "Paklydusius Paukščius" stilistinis apipavidalinimas yra žymiai vargingesnis, kaip to paties autoriaus irgi feljetoninio darbo "Naktis ant morų".

Penkta. Iš idėjinio romano griežtai reikalaujama veikėjų aktų ir sceninių įvykių neišvengiamumo, apspręsto pagrindinės idėjos turinio atskleidimu. Feljetoniniam romane įsiekoma veikėjų ir įvykių loginio pateisinamumo. Vien intrigos efektingumo siekiant, dirbtinai sukomponuoti veikėjai ir dirbtinai dramatiizuoti įvykiai daro naivų ir veiklesniam skoniui nepriimtą. "Paklydę Paukščiai" nėra užstarnavę atmetimo. Veikėjų vaizdai loginius reikalavimus visai priimtinai pateisina. Tik Viltrakis nesklaidžiai suilpdytas, o pačioje pabaigoje ir Daiva su Kunigu iškrinta iš rėmų. Blogiau su kai kuriais įvykiais. Sunkiai logiškai įteisinti Ramunės vergystė Aleksui, bet tikra, nei kiek nepagrįsta staigmena yra Daivos ir Aleksas trijų dienų medaus mėnuo. Neįtikimas Daivos staigus palūžimas Aleksu naudai, o Aleksas lygiai staigus nuo Daivos nusigrėžimas. Bet nesmagiausia byla tai lavonų gaminimas. Ne ką padarysi su Viltrakiu — jį galėjo nušauti, ir gerai kad nušovė, jo išleidimas į Ispaniją būtų autorių tik į daug didesnę klampynę nuvedęs. Bet Prano nušovimas neparuoštas. Daiva ir Kunigas galėjo ir toliau gyventi, o sužadėtinis tikrai šauk-

sis dangaus keršto prieš Jankų už jo nužudymą, nes dar galėjo ilgai ir sekmingai tarnauti kriminalinėje policijoje, Viltrakio byla jo likimo juk ne trupučiuko nesaistė. Šioje vietoje dera prisiminti "Paklydusiems Paukščiams" daromą priekaištą dėl jų neetiškumo. Etninis kriterijus idėjiniams literatūros kūriniams yra nereikalinga prabanga. Pakanka juos vertinti tik estetiniu požiūriu, nes tarnavimas Principiniam Grožiui juos apsaugoja nuo visokių žemės purvų. Tačiau kitas mastas taikytinas feljetoninei literatūrai. Brutalus asocialumas, sadizmas ir parnografiška yra visai galimas jos turinys, daras ją betgi nepakeičia, nuodingu šlamštu. Tik taip jau nėra su "Paklydusiais Paukščiais". Seksualinė tematika čia liečiama drąsiai ir atvirokai, tačiau tai toli nuo parnografinės, nes kūniški smaguravimai nėra nei detalizuoti, nei išgarbinti, nei persami. Tik graži, inteligentiški, meilės alkančių Daivos ir Ramunės daugelis išsireikšimų per nuogi, per vulgarus, tokioms moterims nebūdingi ir todėl neestetiški. Ir dar — kunigo reikalas. Kam čia šitas žmogus, lošias šachmatais, klausas radio ir pasakojas įdomias istorijas, yra kunigas? Jis čia niekam kaip kunigas nereikalingas ir nebūdingas, o turi kvėpuoti smarkokai seksualine aistra persunkusiu oru. Mūsų žmonės yra įpratę kunigą regėti švaresnėje šviesoje ir grynesnėje atmosferoje. Be būtinio reikalo šitos aureolės, kad ir feljetoninio romano gyvenime nevalia draskyti, nes tai niekam nieko nežada, o moraliskai daug kam pakenkti gali. Argi mokytojo šeimos prieauglio gamintojų ir Daivos tėvų būti negeriai tiko anas romantiškasis girininkas, negu priesaikų ir nuostatų suvaržytas kunigas?

Bet, nežiūrint visų nesklaidumų, trūkumų ir perkrovimų, Jurgio Jankaus "Paklydę Paukščiai" yra geras feljetoninis romanas. Jis skaitomas lengvai, palaiko kylančią interesą, pasižymi nemamėringa ir autorių būdinga fraze, tik galėtų būti švaresnis turiniu, geriausiai, atsižvelgiant į kurį realų ir aktualų įvykį.

Kaikas, rado, kad Jurgis Jankus atsidūręs kryžkelėje ir prirašė jam visą eilę nurodymų, kaip sugrįžti į tikrąjį kelią. Nurodymai, ir dar už dyką duodami, niekam negali pakenkti. Tik as nemanyčiau, kad su Jankum taip blogai. Dar taip neseniai jis sušvito savo "Velnio Bala". Jis dar tik 46 metų "senis". Ar nebus tik Jankus dabar beįžengęs į savo didžiausio subrendimo metus? Aš greičiau manyčiau, kad ta feljetoninė lektūra, kurią Jankus per paskutinius kelerius metus pagaminęs, bus gal jėgų mėginimas ir lavinimas prieš kurio nors apimties didesnę darbą, idėjinį veiklą. Juk ir kiti geri autoriai, ir svetimieji, ir mūsų, šalia menišku, idėjinio kūrinių yra davę ir geros feljetoninės lektūros. Dar Lietuvoje karo metu teko skaityti vieną kitą skyrių iš V. Krėvės reportažo apie generolą, o Vobet tikrai, nei kiek nepagrįsta staigmena yra Daivos ir Aleksas trijų dienų medaus mėnuo. Neįtikimas Daivos staigus palūžimas Aleksu naudai, o Aleksas lygiai staigus nuo Daivos nusigrėžimas. Bet nesmagiausia byla tai lavonų gaminimas. Ne ką padarysi su Viltrakiu — jį galėjo nušauti, ir gerai kad nušovė, jo išleidimas į Ispaniją būtų autorių tik į daug didesnę klampynę nuvedęs. Bet Prano nušovimas neparuoštas. Daiva ir Kunigas galėjo ir toliau gyventi, o sužadėtinis tikrai šauk-

Yra vienas dalykas,
kurį žmonės tikrai mėgsta su pramogomis. Tai yra atsigavimas.
Tai yra ledo šaltumo Coca-Cola
...tiesiai iš butelio.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

"Coke" is a registered trademark.

© 1952, THE COCA-COLA COMPANY

Ar pažįsti šį kraštą

Nylon ir rayon pavergia visą pasaulį

JAV tekstilės pramonė

Vilna, medvilnė, šilka — tekstilės išdirbiniai užima svarbią vietą Vak. Europos ir JAV pramonėje. Joje dirbančiaisioji pramonė yra net pranašesnė už kitas šakas. Jei pvz., JAV įvairių mašinų gamyboje dirbo 11,5% visų darbininkų, plieno ir geležies įmonėse — 9,7%, tai tekstilės ir jos produktų įmonėse — 23,3%. Panašūs vaizdai ir kituose kraštuose. Šiame krašte labai išplėsta ir sintetinių, dirbtinių tekstilės gaminių, kaip nylon'o, rayon'o, orlon'o, produkcija. Tai dar labiau išryškino šio krašto vaidmenį tekstilėje ir jos gaminių eksporte.

Medvilnės išdirbiniai — labiausiai žinomi vakarų pasauly atkeliavo iš rytų. Dar 5 amž. prieš Kr. Indija jau turėjo puikiai įrengtas medvilnės įmones, o Egiptas ir kiti rytų kraštai tą pramonę buvo išplėtę ketelį šimtmečių prieš jai atsirandant Europoje. Medvilnės žaliavą, pavadinę ją "qutun" (iš čia kilo cotton — medvilnės pav.) į Europą atgabeno arabai, o viduramžiais medvilnės įmones Europon perkėlė Venecijos ir Genujos pirkliai. Ankstyvoje Amerikos istorijoje medvilninių rūbų daugiausiai buvo įsigjami iš kitų kraštų, net ir iš tolimosios Kalkutos, Indijoje. 1750 m. medvilninių rūbų gamyba mažai skyrėsi nuo tūkstančių metų ankščiau naudotų metodų. Tik 1764 m. ir vėliau Anglijoje atsiradus naujiesiems išradimams audimo srityje, tekstilės pramonė pasuko naujos technikos, naujų galimų krypčių.

Mašinų įvedimas tekstilėje sukėlė tiesiog revoliucinį sąjūdį. Medvilnės rūbų gamyba plito ne tik Anglijoje, Rytuose — Kinijoje ir Indijoje, bet ir Amerikoje, pirmoje eilėje Nauj. Anglijos valstybėse. Nuo 19 amž. pradžios audinių įmonės, viena po kitos, kūrėsi šiame šiaurės-rytų JAV kampe ir siekiant vandens energijos panaudojimo daugiausia jos buvo steigiamos upių slėniuose. Greta upių, Nauj. Anglijos tekstilės pramonės išaugimui daug reikšmės turėjo ir tose srityse užtiknami vandens kriokliai, ledynų kilmės ežerai, be to, ir — anglis, kurios atsargos gaunamos iš netolimų sričių. Ir klimatinės sąlygos (normalus lietingumas) buvo palankios tekstilės pramonės sužydėjimui N. Anglijoje. Tekstilės centrai, kurių didžioji dalis gerai pažįstama seniesiems ir naujesiems ateiviams lietuviams, yra šie: Massachusetts valst. — Lowell, Lawrence, New Bedford, Fall River, Holyoke, New Hampshire valst. — Manchester ir Nashua (lietuvių dažnai vadinama Našve), Rhode Island valst. — Woonsocket, Pawtucket ir Warwick.

Anksčiau vadovavusi medvilninių rūbų gamybai N. Anglija savo vietą jau užleisdama pietinėms valstybėms. Jau keli metai kai Amerikoje pasigirdo balsų, kad N. Anglijos valstybės, karaliausios tekstilės ir batų pramonė, jau nebetenka savo svorio kaip pramoninės sritys. Ir iš tikrųjų, pietūs su pigesne darbo pajėgia, patraukė visą eilę tekstilės įmonių, o vakarai pavilijo batų pramonę. Pastaraisiais metais visa eilė tekstilės įmonių Manchester, Lawrence ir kituose audinių centruose turėjo būti uždarytos, atleista ligi 100,000 ir daugiau

rūbams, be to, jis panaudojamas kojinių, gumos, parašutų, balionų ir kt. reikalamas. Šilko įmonėse daugiausia dirba moterys, kai plieno bei geležies šakose tebe pirmiau vyrai.

Rayon — štai vienas naujusių išbrovėlių į senąją tekstilės pramonę. Tai dirbtinis, iš medžių (daugiausia — eglės) gautas šilka, kuriam rayono vardas duotas Amerikoje 1924 m. Tai visai ne 20 amž. padarinys, kaip gal kas manytų. Pirmoji rayono įmonė atsirado Prancūzijoje 1889 m., o to dirbtinio šilko gamyboje pirmąją vietą užėmė JAV, o šiuo metu antroji vieta tenka Vokietijai. Dėl savo pigios kainos, neblogos kokybės to rayono gamyba tiek šiame krašte išsiplėtė, kad dar 1927 m. jo pagaminta 100 milijonų metrų, o šiuo metu antrojo šilko gamyba siekė 3 ir ketvirtą milijardą sv., o JAV su savo 1,200 milijardų sv. gamino trečiąją dalį ir ta gamyba nuolat kilo. pvz. 27% ji pranešė 1949 m. produkciją. Dauguma to šilko įmonių krašte veikia išilgai Atlanto pajūrio, netoli Niagaros krioklių ar Apalačų srityje — tai vis sritys su gausiomis rinkomis, vandens jėga, netolima vilnos ir medvilnės centrais.

Amerikos moterims kasdieninis reikišnis, o daugelio kitų kraštų moterų retai pasiekiamas svajonė — nylon kojines šiame krašte, palyginti, atsirado ne taip seniai. Nylon, (oro, vandens, anglies padarinys) taip pat dirbtinio šilko gaminių pasirodė 1939 m. Seaford'o įmonėje, Delaware valst. ties Atlantu. Dėl savo teigiamų ypatumų (patvarumas) nylon medžiagos taip paplito gyventojų tarpe, kad šiuo metu be kojinių moterims, vyrams, nyloas panaudojamas marškiniams, apat. rūbams, moterų bluzoms ir kt. Kokia didele nylo gamyba gali paliudyti ir tai, kad pvz. 1950 m. tik moteriškųjų kojinių krašte pagaminta daugiau kaip 55 milijonai porų.

Naujausias atradimas tekstilėje — tai orlon medžiagos, pradėtos JAV gaminti 1949 m. ir savo teigiamais savumais vis daugiau vartojamos rūbų gamyboje. Žymiausias Amerikoje nylo ir orlon gamintojas, viena didžiųjų krašto pramonės įmonių — E. I. du Pont de Nemours, Wilmington, Delaware valst.

Jei Europa turi savo madų centrą — Paryžių, tai ir Amerika negali apsieiti be židinių, kur vyksta didžioji gatavų rūbų pramonė. Tie miestai, tai New York, Chicago, Philadelphia, Rochester, N. Y. ir Boston. Pats stambiausias iš jų, laikomas ir krašto madų centru, tai New Yorkas, turįs daugiau pusės JAV darbininkų, gaminančių rūbus moterims ir beveik penktadalį jų, dirbančių vyrų rūbų pramonėje. New Yorkas ne tik spinduliuoja politika, technika, bet ir ten kuriamomis ar kitur pasekamomis madomis, kurias mėgstą stebėti ne viena moteris net ir tolimiausiam krašto užkampui. Čia pat ir milžiniška rinka įvairioms rūbų prekėms ir iš čia gerai vyksta paskirstymas po kraštą.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Kur yra "Amerikos Ruhr'as"? Tai šiaurinė New Jersey v. dalis. Reta kuri valstybė yra tiek daug sukaupusi pramonės įmonių mažame plote.

Kas buvo pirmasis baltasis atsidūręs JAV žemėje? Lief Ericson.

Kur A. Dvorak'as parašė savo "Naujojo pasaulio simfoniją"? Spillville, Iowa valst.

Kuri pirmoji valstybė panaikino vergiją JAV? Vermont.

Motery ar vyrų daugiau kraštie?

Šiuo metu dėl karų ir kt. priežasčių moterų skaičius žymiai pranašas vyrų. Moterų gyventojų yra pusantro milijono daugiau kaip vyrų.

Ar didėja išteklusių moterų skaičius?

Labai žymiai. Pgl. statistinius duomenis, JAV gyvenančių išteklusių moterų skaičius (čia įeina ir našlės bei išsiskyrusios) yra pasiekęs augščiausią laipsnį. Pvz. iš 1940 m. buvusių išteklusių moterų 20-24 m. amž. 52,8% 1951 m. pašoko ligi 68,8%, o 25-29 m. amž. grupėje — nuo 77,2% ligi 89,0%. Vis dėlto našlėmis virtusių ar išsiskyrusių moterų tarpe vedybų skaičius nedidėja ir jai žiūrima su susirūpinimu. Nors Amerikos skyrybų skaičius vis tebelieka augsta, tačiau pastaruoju metu skyrybas nustelbia našlų. Pvz. 35-44 m. amž. grupėje našlės sudaro tik 4,5% išteklusių moterų. Kaip teigiama, našlų virsta šiame krašte rimtų socialinių klausimų, ypač, kai vedę vyrai žymiai greičiau išmiršta už savo žmonas. Kaip ir kituose kraštuose ir JAV moterys ilgiau gyvena už vyrus — čia vyrų vidut. amžius — 67 m., o moterų — 71.

Parengė V. Al.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo progą DIRVOS spausdinimo pramonėms pagerinti auksio šie skaitytojai:

Aukojo	IsnubCbcj...
Juodisius Jonas, Cleveland	1.00
Pautienius K. Dr. Cleveland	1.00
Margevičius J., Cleveland	1.00
Liorman R., Philadelphia	2.00
Oželis K. Dr., Manteno	1.00
Litvaitis J., Paterson	0.50
Senkus Vyt., Cleveland	1.00
Jakubonis Jurgis, Chicago	1.00
Jurkūnas Jonas, Chicago	2.00
Povilaitis Jonas, Omaha	1.00
Ramanauskas A.,	
New Haven	1.00
Silinis K., Cleveland	5.00

WATERBURIO KLEBONAS BARASI

Lietuviškosios parapijos klebonas neseniai pasakė tremtiniams nemalonų pamokslą. Iš pamokslų turinio paaiškėjo, kad klebonas gaunas anoniminių laiškų. Viename tokių laiškų esą reikalauja, kad vadinamojį lietuvišką parapiją mokykloje viskas būtų dėstoma vien lietuviškai. Klebonas tokį reikalavimą pavadino neprotingu, nedviprasmiškai bakstelėjo pirštu kaktin ir rado reikalo ta progą apibarti visus, jo žodžiais tariant, "naujuosius ateivius".

Reikia sutikti su klebonu, kad toks reikalavimas yra tikrai neprotingas. Tačiau nesuprantama, kodėl atsakomybė už tokį neprotingą reikalavimą ir barnis tenka visiems tremtiniams? Be abejonės, tremtiniai nesizavi viskuo, kas vyksta parapijoj ar mokykloje. Jie nesivaržo balsiai pakalbėti, kartais net pačiam klebonui pasakyti ar parašyti, kokių jie turėtų pageidavimų. Jie norėtų, kad parapijinė mokykloje lietuvių kalbos būtų mokoma bent tiek, kiek jos buvo mokoma 10-15 metų atgal, kai jos buvo mokoma visuose 8 skyriuose ir kai mokyklą baigęs jaunas mokėdavo lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Jie norėtų, kad šeštadieninė vargo mokykla galėtų naudotis puikiomis naujosios mokyklos patalpomis, o nebūtų varoma į mokyklai netinkamas patalpas. Jie norėtų, kad tikybos lietuviškai būtų mokomi jų vaikai ir tie, kurie lanko pradžios mokyklą, ir tie, kurie lanko miesto augštesnias mokyklas. Jie norėtų, kad prie parapijos galėtų prisiglausti dar vienas kunigas iš tų, kurie kartu su jais yra keliavę tremties kelią. Jie norėtų, kad parapijos savitrašis būtų spaudžiamas kultūringesne, taisyklingesne lietuvių kalba.

Anksčiau buvo ir kitokių pageidavimų. Būtent, buvo piktnamasi, kad mokyklos seselės draudžia mokiniams melstis iš lietuviškų maldaknygių ir bruka anglišką. Ačiū Dievui, dabar to nebėra. Taip pat mokykloje

nebetvirtinama, kad Marija yra pagoniškas vardas, o katalikiškas — Mary. Kad ir nedaug, vis laimėta.

Jei klebonas bartųsi dėl čia sumintų reikalavimų ar pageidavimų, tai jis tikrai pataikytų į kaltuosius, nes jei ne visuma, tai labai didelė tremtinių dalis tais klausimais sielojasi, rūpinasi ir laukia — gal gi klebonas kada nors išgirs mūsų prašymus, gal kada pamatys, kad retose kitose parapijose yra jau geriau. Gi minėtas barnis buvo visai nereikalingas. Jis tik davė progos syki senesniesiems pasiūlyti iš "kvaillų dipukų", o tremtiniams — neįaukiai pasijausti Dievo namuose. VR.

VAKARAS BROOKLYNE

Kūrybinio žodžio ir dainos vakaras įvyks š. m. lapkričio 29 d. 5 p. p. Angelių Karalienės parapijos salėse (Brooklyne). Programoje dalyvauja: Vincė Zonuškaitė, Al. Vasiliauskas, S. Zobarskas, A. Mrozinskas, M. Liuberskis vedamas Operetės vyrų chorąs ir jauniej su savo kūryba.

Po meninės programos linksmavakaris su laimėjimais, buketu, šokiais ir žaidimais. Gros Adomo Jezavito orkestras. Tikslas — susitelkti naujakuriams ir senakuriams ir jaukiai pabendrauti.

Bilietai gaunami iš anksto pas J. Ginkų, "Gabijoje", Vienybės", parapijų klebonijose ir lietuviškose organizacijose.

Pelnas skiriamas lituanistikai išlaikyti parapinėje mokykloje.

PADEKA

Visiems sveikinuosiems Korp! Neo-Lithuania 30 metų ir Tautinių Korporacijų Sambūrio 3-ju metų sukakties proga širdingai dėkojame.

L.T.K. Sambūrio Vėlyba Chicagoje

PRAŠAU

PALAUKTI RAGELIO GARSO

PRIEŠ

SKAMBINANT

Tai yra instrumentų

pasakymo būdas

"Numerį

prašau"

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

OHIO DIDŽIAUSIAS RŪSIO DOVANŲ CENTRAS

Puikūs, apvedžioti
NESITEMPIA
Multifilament Rayon Crepe

Marškiniai
1.99

Išpildyti kiekvienos
moters sapnų
dovaną

A formos kirpti
marškiniai su viršum ir apėčia papuošta plačių kaspinų ir išmūstyti tinkelių apvedžiojimai! Rausvi ar gal ti. Dydžiai 32 iki 40.

Pašto ir telefono užsakymai priimami šeštadienį iki 5:30 ir pirmadienį nuo 9:00 ryto iki 9:00 vakaro.

Šaukite Cherry 1-3000.
The May Company's Basement
Lingerie Department.

Motery 3.95 iki 4.50
ŠUKUOTO RAYON

Naktiniai
ir pizamos

2.99

Maži trūkumai

Motery naktiniai ar dviejų dalių pizamos šukuoto rayon. Norimu spalvų, su lygiais apsiuvimais. Maži trūkumai. Dydžiai 34 iki 40. 2.95 šukuoto Rayon

Miegamojo švarkeliai 1.95

Pritraukiančiai paruošti mažo, vidutinio ar didelio dydžio.

Pašto ir telefono užsakymai priimami šeštadienį iki 5:30 ir pirmadienį nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak.

Šaukite Cherry 1-3000
The May Company's Basement
Women's Gown Department

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

NAUJAS PREZIDENTAS — NAUJAS LAPAS

Praėjus 20 metų, — lygiai penkiems terminams demokratų partijos valdymo, — Amerikos piliečiai, didžiausiu balsų skaičium šalies istorijoje, pareiškė savo protestą prieš partiją, kuri padarė Ameriką pralaimėtoja, nors karą laimėjo; kuri ir toliau gramzdino šalį į pelkes patikavimu sovietams ir komunistams, išplėtimu korupcijos-suktybių, infliacijos ir augstų mokesčių. Eisenhower'ui teko 445 elektoriai balsai, Stevenson'ui apie 80. Eisenhower gavo persvarą 40 valstybių iš 48.

Ne tik laimėjo respublikonas kandidatas, bet išrinkta ir senato ir kongreso, kad ir maža, bet kontroliuojanti dauguma. Net gubernatoriai ir tie iš 48 valstybių 30 liko respublikonai.

Iš Washingtono bus išsuota eilė augstų pareigūnų, kurie prisidėjo Ameriką nustumti į keblia padėtį, ir Rusiją sustiprino iki pavojingo laipsnio.

Vėl išrinktas Wisconsin senatorium McCarthy, kurį, drauge su kitais prieškomunistiniais senatoriais, demokratai žiauriai šmeižė.

Pabrėžtina, kad pralaimėjo rinkimus į senatą Conn. senatorius Benton, Achesono politikos gynėjas, kuris karo metu būdamas augstose pareigose State Departamente, valdžios pinigais leido anglišką kalbą pro-sovietinį žurnalą, kurio korektūras siųsdavo į Kremlių patikrinti, kad neįdėtų ko nors, kas nepatiktų Stalinui... Benton senate buvo įnešęs rezoliuciją išmesti iš senato McCarthy dėl jo kovos prieš komunistus.

Kongrese turėdamas daugumą prezidentas Eisenhower nesimėgė tokių keistų žygių, kaip darė Rooseveltas, kuris turėdamas demokratų daugumą, privertė pakeisti įstatymą paskirti į U.S. Augščiausį Teismą daugiau teisėjų, kad sudarius sau palankią daugumą, ir vėliau savaip aiškinti konstitucinius dalykus.

Pagaliam, visuomenei, ypač lietuviams, patartina nesitikėti iš Eisenhowerio staigių savų svajonių įvykdymo.

Amerika buvo priversta pripažinti ne vieno meto darbas.

KAIP SU RESPUBLIKONŲ PAZADAIS?

Po Teherano, Jaltos ir Potsdamo, kai Washingtono pajusta, kad Roosevelt ir paskiau Truman leidosi Sovietų apgaunami, respublikonai kėlė reikalavimus panaikinti Stalinui duotus sutikimus ir sutartis, žeminančias Ameriką ir paverčiančias didėle dalį pasaulio. Ar dabar, respublikonai, turėdami savo kontrolę, darys ir moksė imtis griežtų priemonių Sovietus sutvarkyti? Jeigu ims, tai kokių žygių ir kada?

Tuščias "tarpuvaldis"

Išrinktas gen. Eisenhower'is iki sausio 20 d. 1953 m. turėsim du prezidentus, bet tas laikotarpis skaitosi, kaip seniau Lietuvos—Lenkijos "respublikoje", "tarpuvaldis".

Amerikai turint du prezidentus, padėtis pasidaro tokia pat, kai nei senasis prezidentas gali dirbti, nei naujasis gali savo tvarką įvesti. Bloga ir tas, kad valstybės biudžetas, kuris pradės veikti liepos 1, 1953 metais, naujo prezidento valdžioje, keistų sumetimų, turi būti kongreso nutartas prieš naujojo prezidento prezidento įvesdinimą, ir jis negali tuo reikalu nieko daryti.

Prez. Truman pasiūlė savo įpėdiniui atvykti pas jį susitarti ir pristatyti savo atstovus prie dabartinių departamentų vedėjų ir susipažinti su reikalais. Net ir Acheson paprašė Eisenhower'į pristatyti atstovą State Departamente susipažinimui su dabar einančiais tarptautiniais reikalais. Gen. Eisenhower, tardamasis tais reikalais su savo žmonėmis, savo partijos nariais, sutiko su senosios administracijos vedėjų pasiūlymais, nes dabar laikas toks, kad negalima leisti reikalams susipinti.

Kitaip buvo 1933 metais naujai išrinkus prezidentą Roosevelt. Senąjį prezidentą Hoover jis laikė panikroje, atsisakė su juo iki termino galo (tada buvo kovo 4 d.) bent kokius santykius turėti, šalis buvo ekonominės krizės užklupta ir reikalinga pagalba.

Respublikonų sutarimas

Po nominacijų Eisenhower'is rėmė ir už jį balsavo ir vadinau internacionalistiniai rytai ir Tafto rėmėjai konservatyviai vakarai, ir dabar vieni kitiems negali prikišti.

Laimėjo rinkimuose keli tokie senatoriai, kuriais Eisenhower buvo raginamas atsisakyti, nieko bendro su jais neturėti, nes jų užgyrimas pakenks Eisenhower'ui rinkimuose. Bet pralaimėjo rinkimus Mass. senatorius Henry Lodge Jr., kuris labiausiai dirbo Eisenhower'o kandidatūrai, kuris pavasarį buvo nuvykęs į Europą galutinai patikrinti, kad Eisenhower bus respublikonų nominuotas, ir kuriuo pasiremdamas Eisenhower sutiko rezignuoti iš savo augstosios militarinės tarnybos. Senatorius Lodge yra narys ilgos gubernatorių-senatorių eilės, kurio seneliui senatoriui Henry Cabot Lodge teko priimti lietuvių delegaciją ir petijcijas senate pirmo pasaulinio karo metu, kai Amerikos lietuviai įsiskaitė Lietuvos pripažinimo.

Sen. Lodge dabar prezidento Eisenhower'o priskirtas būti tarpininku tarp senosios administracijos ir naujosios, susipažinimui su reikalais, kad nauji žmonės greitai galėtų įsijungti į darbą. Greta kitų, gen. Eisenhower savo patarėjų tarpe turi ir lietuviams tremtiniais žinomą generolą Lucius D. Clay.

Senatorius Taft, kuris iki šiol buvo respublikonų partijos nominalinis vadovas, atsistoja antroje vietoje, nes prezidentas paprastai skaitosi titulariniu partijos vadu. Taft eilę metų vadovauja respublikonų partijos politikos—programos nustatymo komisijoje Kongrese ir partijoje. Taft senate priklauso darbo santykių ir viešos gerovės komisijai, kuri pravedė ir tą garsų Taft-Hartley darbo santykių įstatymą.

Respublikonams, turintiems atstovų daugumą, naujame 83-me kongrese atiteks visų gausių komisijų pirmininkystės.

Į Korėją

Eisenhoweris rinkimų vajuos metu padarė pažadą vykti į Korėją, kaip tik bus išrinktas. Dabar jį nori sulaukyti abiejų partijų gerų norų žmonės ir visuomenė, kuri neturi savo vaikų Korėjos kare. Dabar esą daug pavoju, surištu su tokia kelione ankstyvos žiemos metu. Tačiau Eisenhower negali savo to pažado taip lengvai nubraukti, nes tai būtų pirminis rinkimų pažadų neįsipildymo įrodymas, kuomet priešai greit pasinaudotų. Tai būtų pirminis jo suklupimas, padaręs jį žmogum, kuris nesiskaito su savo žodžiais.

Naujai išrinktam prezidentui

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

ISVYKA Į CHICAGĄ

Lapkričio 8 ir 9 d. Clevelando L.S.K. žaidbo sportininkai buvo nuvykę į Chicago žaisti krepšinio, tinklinio ir stalo teniso rungtynių su Chicago Perkūno ir Gintaro klubų sportininkais. Dabartinis mūsų sporto mastu vertinantis, tai buvo neeilinis įvykis: rungtyniavimas tarp atskirų lietuvių kolonijų sporto klubų yra nedažnas reiškinys. Gal ši išvyka liks pradžia dažnesnių sportinių susitikimų tarp mūsų sporto klubų, kurie gal jau ir artimoje ateityje išsivystys į pastovias tarptautines pirmenybes.

Žaidėdama viešėdama Chicagoje sutarė su Gintaro ir Perkūno klubais sužaisti atsigriebimo rungtynes Clevelande. Tikimasi, kad gintariečiai į Clevelandą atvyks dar šiais metais, o perkūniečiai naujųjų metų sausio ar vasario mėn.

Praėjusiam "Mūsų Sporto" skyriuje rašėme, kad žaidėdama Chicagoje vyko trimis moterų ir vyrų komandomis (krepšinio, tinklinio ir stalo teniso). Bet paskutiniu momentu paaiškėjo, kad Chicago negali suorganizuoti moterų krepšinio komandos. Rungtynės Chicagoje vyko YMCA namuose, kuriuose, pagal YMCA nuostatus, tegali žaisti tik vyrai, tokiu būdu ir mūsų tinklininkės turėjo likti namuose. Tokiai padėčiai susidarius nevažiavo nei stalo tenisininkės ir buvo vykstant tik su vyrų komandomis.

Kaip ir buvo laukta, chigaičiai pasirodė pranašesni: iš turėtų penkių komandinių susitikimų žaidimai atiteko tik vienas laimėjimas. Ryskus pajėgumo skirtumas matėsi krepšinyje, to tarpu tinklinyje žaidėdama buvo visai lygiaverčiai varžovai.

Gintaro krepšininkai be didelio vargo, daugiausia remdami savo geriausiu žaidėju dvimetiniu centru Gaška, įveikė žaidėdama 48:23. Gerą įspūdį paliko tiksliais tolimais metimais ir gintariečiai Kaunas, nors ir, apskritai, visa Gintaro komanda darė darnaus ir išlyginto vieneto įspūdį. Žaidbo komanda, atvirkesniai, atrodė labai nesusižaidusi ir nevienalytė. Išsiskyrė tik du žaidėjai — Blumentalis ir Puškorius, kurių žaidime jau galima įžiūrėti ir neblogos krepšinio technikos ir strateginės nuovokos. Kiti dar žali, tačiau visi turi neblogų davinį ir gero trenerio rankose galėtų šio to pasiekti.

Žaidėjai ir taškai: Gintaro — Gaška 16, Kaunas 10, Vaičiūs 9, Martinkus 7, Stankaitis 4, Martinkaitis 2. Žaidbo — Blumentalis 9, Puškorius 9, Zorsko 2, A. Kijauskas 1, J. Kijauskas 1, Motiejūnas 1, Rydelis. Gerai teisėdavo E. Vengianskas ir V. Adamkavičius.

Žaidbo tinklininkai turėjo du susitikimus. Pirmoje įtemptoje kovoje žaidėdama turėjo nusileisti Lituanicos vyrams 2:1 (13:15, 15:6, 15:11). Čia rungtynės buvo lygios, trečiame sete žaidėdama mirus arba žuvus aukščiausiai negu elektorių kolegija padaro formalnubalsavimą, (įvyks gruodžio 15 d.) elektoriai gali išrinkti prezidentu kitą asmenį, kokį tik nori, nes jie skaitosi faktiškai prezidento rinkikais. Žinoma, darbas nebūtų lengvas, nes kito kandidato neturi, ir tarp respublikonų įvyktų atkaklus susivarymas. Demokrato Stevensonas tikrai neišrinktų, nes dauguma elektorių yra partiniai respublikonai.

Vice prezidentas Nixon gali užimti prezidento vietą, šiam mįvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

Clevelando miesto stalo teniso pirmenybės įvyks lapkričio 28-29 d., kuriose dalyvaus ir LSK žaidėdama stalo tenisistai su J. Nasvyčiu ir K. Laikūniene priekyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

JAV-bių moterų stalo teniso meisterės Leah Neuberger tėvai yra kilę iš Marijampolės. Ji šiuo laiku yra laikoma trečia žaidike pasaulyje.

SKAUTIŠKA KALĖDŲ EGLUTĖ

Chicago Skautininkų Ramovė, skautų "Lituanicos" ir skautų "Aušros Vartų" turtai ir skautų tėvų-rėmėjų komitetams, bendromis jėgomis, 1953 m. sausio 4 d. Marquette Parko parapijos salėje ruošia jaunesniems skautams ir visiems mažiems jų draugams Kalėdų eglutę. Tradicinis Kalėdų senelis, atvykęs iš tolimosios tėvynės, dalins vaikams dovanas.

SKAUTŲ REGISTRACIJA

Vyriausiasis Skautininkas "Krivulėje" pakartotinai primena visiems skautų vietams ir pavieniams skautininkams bei skautams apie pusmetinę L.S.B. narių registraciją. Iš L.S.B. Vadijos ūkio skryliaus gauti žinių lapai su mokesčiais per Rajoną.

PITTSBURGHO LIETUVIAI!

Nieko nėra gražesnio, kaip padėti vargstančiam artimui. Mes, lietuviai, turime dar daug vargstančiųjų savo tautiečių: ligonių, senelių, mažų vaikų, kurie turėjo pasitraukti nuo Lietuvos kruvinųjų okupantų, bet kurie negali įsikurti kur nors pastoviai ir tebevargsta skurdų pagėlioj gyvenimą.

Šį kartą mes rinksime savo vargstantiems rūbus: moterims, vaikams ir vyrams.

Buvusios rūbų rinkliavose vyriškų rūbų būdavo mažiau suaukiojama. Šį kartą prašome kiek galima daugiau aukoti vyriškų rūbų. Prašome aukoti ir batų ir kitokių rūbinių daiktų: kaip paklodžių ir kitko.

RŪBŲ SUNESIMO PUNKTAI YRA ŠIE:

1. South Side: Parapijos mokyklos rūsy.
2. North Side: Parapijos salė.
3. Esplan: Parapijos mokykla.
4. Homestead: Jono Grėbliūno maisto krautuvė.
5. Braddock: Šv. Izidoriaus parapijos klebonija.
6. Bridgeville: Šv. Antano parapijos klebonija.

Rūbų sunesimo laikas: nuo lapkričio 23 d. iki gruodžio 7 d. Pittsburgho BALFO SKYRIAS VALDYBA

NEUŽMIRŠKIME AUSTRIJOJE VARGSTANČIŲ TAUTIEČIŲ

Artinasi Kalėdų šventės. Vienur ar kitur išemigravusieji jas praleisime prie gausiųjų ir skaniais valgiais apkrautų stalų. Tuo tarpu mūsų tautiečiai, ypač seneliai, ligoniai, vaikai, pasilikusieji Austrijoje, turės pasitenkinti liesu kasdieniniu valgiu, jei jiems nepadėsime.

Todėl mes kreipiamės į visus lietuvius, gyvenusius Austrijoje, kurių širdyje dar neužgeso atsimamo meilės, prašydami paaukoti vieną kitą dolerį, kad ir tų nelaimingųjų Kalėdos būtų sotesnės, malonesnės. Pinigus siųsti Jonui Karveliui, 3249 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Surinktieji pinigai bus pasiųsti į Austriją labiausiai jų reikalingiems asmenims. Aukotojų pavardės bus paskelbtos laikraščiuose.

Iniciatoriai: prekybininkas Jonas Karvelis, prof. Balys Vitkus ir mokytojas Juozas Senkus.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rankai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

716 Society for Saving Bld.

Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

GERIAUSIA DOVANA

Artėja Kalėdos ir Nauji Metai. Geriausia dovana yra lietuviška knyga. TREMTIES leidyklos išleistas knygos, gaunamos DIRVOJE ir kitose atstovybėse:

Igno Šeinius "Kuprelis", kaina 2 dol.

Vytauto Alanto romanas "Pragaro Pošvaistės", 430 psl., kaina 3,5 dol.

R. Spalio novelės "Didžiosios Atgailos", kaina 3,5 dol. Jurgio Savickio romanas "Šventoji Lietuva", kaina 3 dol.

R. Spalio nepaprastos intrigos jaunimui ir senimui apysaka "Gatvės Berniuko Nuotykių", 508 psl., kaina 5 dol.

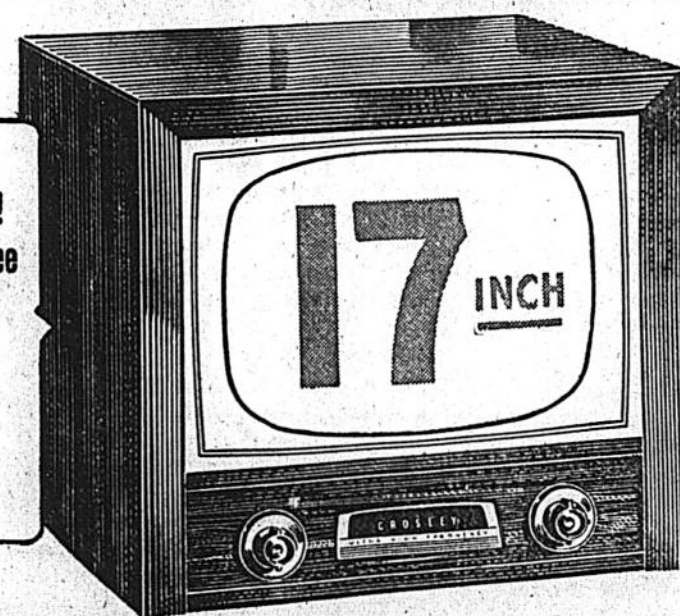
Visos TREMTIES leidyklos išleistas knygos įrištos drobėje. Tai gražus bibliotekos papuošimas ir geriausias pasirinkimas dovanoms.

WE GOT 'EM!

NEW

1953 CROSLEYS

COME SEE THEM TODAY!
and you'll agree
You can see it BETTER on a CROSELY

ONE OF 19 NEW MODELS • BIG-SCREEN TABLE TV
Full-room vision... sharpest, clearest picture in all television! Crosley full-year warranty covers both the chassis parts and the big picture tube! Cabinet shown is rich mahogany-finished wood... Available also in blond-finished wood at NO additional cost!

GET A DEMONSTRATION—EASY CREDIT TERMS AT

SUOPIS FURNITURE
6921 Wade Park Ave. EX 1-0911

only \$199.95
Including Federal Tax and Full Year Warranty!

Cleveland ir APYLINKĖSE

DAILININKŲ MENO PARODA CLEVELANDE

Lietuvių Kultūros Fondo rengiama lietuvių dailininkų meno paroda Clevelande prasidės lapkričio 29 d. ir tęsis iki gruodžio mėn. 7 d. Parodos lankymo laikas kasdien nuo 11 v. ryto iki 9 v. vakaro.

Meno parodos atidarymas įvyks lapkričio 29 d. 6 v. vakaro, šeštadienį, Lietuvių salėje.

Sekmadienį 5 v. 30 min. vakaro rengiamas lietuvių, dailininkų, meno parodų dalyvaujančių, pagerbimas, po kurio įvyks dailininko Igno Šlapelio paskaita.

Clevelandiečiai nuoširdžiai kviečiama domėtis mūsų dailininkų darbais, dalyvauti meno parodos atidaryme ir lietuvių dailininkų pagerbime.

TAUTINĖS S-GOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Lapkričio mėn. 30 d. 11 val. 30 min., Lietuvių salėje, šaukiamas Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas. Bus renkama nauja skyriaus valdyba bei revizijos komisija ir svarstoma kitų aktualūs skyriaus reikalai. Prašome visus narius aktyviai dalyvauti ir šia proga sumokėti nario mokesčių.

Maloniai kviečiami šiame susirinkime dalyvauti ir iš kitų skyrių į Clevelandą persikėlę gyventi Tautinės Sąjungos nariai ir norintieji į skyrių įstoti.

Skyriaus Valdyba

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KORPORACIJŲ SAMBŪRIO METINIS SUSIRINKIMAS

Liet. Taut. Korp. Sambūrio Clevelande metinis susirinkimas — pobūvis įvyks š. m. lapkričio mėn. 30 d. (sekmadienį) 5:00 val. vak. Tiger kavinėje, buv. Stepšio, 987 E. 79.

RADIJO KLUBO VAKARAS

Įvyksta Padėkos dieną — lapkričio 27 d. 6:30 val. vakaro.

AŽUOLŲ OKTETAS

Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį koncertavo Rochesterje ir New Yorke. Abu koncertai gerai pasisekė.

VISI Į TALKĄ

Visi trys Balso skyriai Clevelande rengia piniginių aukų vakų, kuris truks visą gruodžio mėnesį.

Aukos bus renkamos lapais. Rinkėjai atsilankys į namus. Iš viso reikia 100 aukų rinkėjų.

SKUBĖKIME REZERVOUOTI VIETAS Į TIGRAS SVETAINĖS ATIDARYMĄ

Praneša draugams, pažįstamiems ir visiems Clevelando lietuviams, esantiems ir būsimiems svetainės Tigras klientams, kad svetainės Tigras iškilmingas atidarymas įvyks gruodžio mėn. 4 ir 5 d. 8:00 val. vakaro.

Atidarymo metu bus bendra vakariėnė, dalinamos dovanos, programa su orkestru.

Pastebima, kad paskutinė diena vietoms užsakyti — gruodžio mėn. 1 d. 12 val.

Vietas užsisakyti, įsigyti biuletus ir gauti kitas informacijas, kreipkitis: 987 East 79 St., kasdien nuo 10:30 iki 2:30 nakties, arba telefonu EN 1-9865 iki 6 val. vakaro. Nuo 6 val. vakaro iki 8 val. vakaro telefonu EN 1-7972 ir Lietuvių Banke pas K. Sukį.

Džiugu mums pranešti, kad nuo pat pirmos dienos rinklavo mielai sutiko aktyviai dalyvauti aukų rinkimo vajuje šie seniau čia gyvenę lietuviai, buvę Lietuvoje ar čia profesoriai, mokytojai, visuomenininkai - kultūrininkai Clevelande: V. Amžėjus, A. Augustinavičienė, A. Banys, S. Barzdukas, A. Buknys, J. A. Damašius, J. Daugėla, Ig. Malinauskas, J. Smetona, A. Tamulionis.

Pasekime jų pavyzdžiu — stokime į rinkėjų eiles. Visais piniginių aukų vajuos pravedimo reikalais, visų trijų Clevelando Balso skyrių nutarimu prašome kreiptis šiuo adresu: S. L. A. n. i. a. u. s. k. a. s., 1434 E. 95, Cleveland. Telef. C E1-2173.

**Visi trys Balso skyriai
Clevelande**

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Kariuomenės šventės minėjimą pravedė gen. Tallet-Kelpša, L. S. Ramovės Clevelando skyriaus pirmininkas. Minėjimas sutraukė per 300 svečių. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pulk. Žukas, buvęs krašto apsaugos ministras. Jis trumpa, kondensuota kalba išryškino mūsų kariuomenės vaidmenį Nepriklausomybės kovų metais. Gen. V. Nagius kalbėjo apie reikalingumą laisvės kovų invalidams.

Minėję daly pasirodė Juodvalkytė ir žilinskaitė — melodramacija; Brazilėvičiūtė, Auginas ir Stempuzis — Tėvynės prisiminimų pyne ir Čiurlionio ansamblio moterų choras.

Minėjimas buvo darnus ir nuotalkingas. Minėjimo įvykdyti vadovavo maj. A. Jonaitis.

SLA 136 KUOPOS POBOVIS

Tik kuopos nariams ir jų draugams susipažinimo pobūvis įvyksta lapkričio mėn. 29 d. 7 val., Lietuvių salėje.

SLA SUSIRINKIMAS

SLA 14-tos kuopos susirinkimas įvyks gruodžio mėn. 2 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje. Bus kuopos valdybos rinkimai.

Taip pat bus svarbūs ir kiti pasitarimai. Visi nariai kviečiami būtinai dalyvauti.

LABAI PIGIAI PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų, kiekvienai šeimai vienodo dydžio ir patogumo 6 kambariai, 3 garažai. Labai geras pirkinyš dviejm šeimom.

East 91 St. ir Superior Ave. rajone parduodamas 8 kambarių labai gražus namas. 4 garažai. Didelis sklypas.

Ray Nausneris,
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreipitis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

KALĖDŲ DOVANOS

Gražios, naujos, lietuviškos Kalėdų atvirutės.

Gėlės vestuvėms, pokyliams, laidotuvių.

Nemokamas pristatymas.
FRIENDLY FLOWER SHOPPE
6901 Superior Ave., HE 1-6339

80 METŲ SUKAKTIS

Žinomas senosios kartos veikėjas Pranas Samuolis gruodžio 7 d. švenčia 80 metų sukaktį. Nežiūrint senyvo amžiaus, suaktyvininkas tebėra giedrios, jaunatviškos dvasios žmogus.

MIRĖ ONA BAGDONIENĖ

Lapkričio mėn. 20 d. Clevelande mirė Ona Bagdonienė, prof. J. Bagdono žmona. Mirė nuo smegenų uždegimo. Palaidota šeštadienį. Į Clevelandą buvo atvykusi prieš metus iš Vokietijos.

SKAUTŲ RĖMĖJŲ SUSIRINKIMAS

Skautų tėvai ir rėmėjai metinį susirinkimą turėjo sekmadienį, lapkričio 23 d. Susirinkimą vedė A. Jonaitis ir p. Malcanienė. Buvusios valdybos vardu pranešimą padarė pirm. B. Gaidžiūnas ir išdėstė Pautienienė. Praėjusiais metais skautų veiklai Tėvų Komitetas Clevelande surinko virš 1000 dolerių.

Susirinkime iškelta, kad į Skautų Tėvų ir Rėmėjų organizaciją priklauso visi skautų tėvai, kad skautams būtinai reikia patalpų ir vasaros stovyklavietės. Tėvai pasižadėjo tuos reikalus spresti palankia linkme.

Į naują valdybą išrinkti: Modestavičius, Bartkus, Gaižutis, Mockus ir Jokubaitienė. Į komiteto komisiją: Pautienienė, Malcanienė ir dr. Ramanauskas.

J. BENDLERIS TĖVŲ DIENOS

Mokyklų inspektorius J. Bendleris buvo išvykęs į University of Ohio, Athens, kur studijuoja me Universitete studijuoja per 4000 studentų.

VESTUVĖS

Lapkričio mėn. 22 d. susituokė Ona Šulcienė ir Edvardas Karnėnas. Povestuvinei kelionei išvyko į Washington, D. C. Naujai šeimai linkime laimės.

REIKALINGA TARNAUTOJA

Tigras kavinėi reikalinga tarnautoja — padavėja savaitgaliams, jaunesnė kaip 30 metų, mokanti anglų kalbą ir šiek tiek mašinraščio. Atlyginimas iki 2 dol. valandai.

Valymo darbams reikalingas vyras ar moteris, vyresnio amžiaus. Darbas pastovus.

Kreipitis: Tigras kavinė — Ed. Steponavičius
987 East 79 St.

GERIAUSIA KALĖDŲ

DOVANA — JOSŲ
PORTRETAS

Neatidėliok, atsilankyk
šiandien ir turėsi portretą.

Mes kalbame lietuviškai

EAST 79th STUDIO

1197 East 79 St.
HE 1-3535 EX 1-6716

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bule: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys
virtuvei ir kiekvienam Jūsų būto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams
lietuviškoje krautuvėje

PADEKA

Dr. Pautieniu už padarytą appendicito operaciją ir rūpestingą gydymą; Skautėms akademikėms: Reginei Jonaitytei, Dora Antulytei; Neringos Tunto skautėms (pavardžių sužinoti nepavyko); p. Rovenšteiniui, K. Budriui, J. Vaičiūniui, P. Vilui ir Alfredui Bielskiams, Barb. ir Vincui Juodžiams, P. Lėliui lankiusiems mane ligoninėje ir uždovanas, Bronei ir Aleksui Juškams pareiškusiems man užuojautą laišku — visiems širdingai dėkoju.

A. Vazonis, Cleveland

REMIA GIMNAZIJA

Prie Diepholzo rėmėjo būrelio Nr. 100, suorganizuoti Juozo Gyllo, prisidėjo šie vyresniosios kartos atėjiai: Adomas Padešimas, Juozas Ubsaitis ir Jonas Montvila.

BALF VAKARAS

Metinis "Ažuolų" okteto koncertas Clevelande, vadovaujamas J. Kazėno, įvyks ateinančių metų sausio mėn. 11 d. Lietuvių salėje. Koncerto programoje taip pat dalyvaus Vilniaus operos solistė Juzė Kristolaitytė ir dainininkė Aldona Stempuzienė.

Rengia Balso 55 skyrius

PLAIN DEALER ISKRAIPYMAI

Praėjusią savaitę Plain Dealer laikraštyje buvo paskelbta, kad nepilnamečiai vaikai, jų tarpe vienas lietuvis, padarė eilę nusikaltimų. Dr. S. Tamošaitis praneša, kad jis teiravosi redakcijoje to lietuvių pavardės ir jam buvo atsakyta, kad lietuvių nėra. Nusikaltėliai esą lenkas, ukrainietis ir rumunas. Tai jau ne pirmas kartas, kada tokie darbai priskiriami lietuviams.

PUIKUS ATSKIRAS NAMAS

E. 92 ST. NETOLI SUPERIOR

Prie St. Thomas Aquinas Bažnyčios. Šis puikus trijų miegamųjų namas turi erdvų pirmą aukštą su modernia virtuve, tris patogius miegamuosius ir prausyklą antrame aukšte. Sildomas gaso krosnimi. Langinės ir tinklai, taip pat su lauko išgrąžinimui. Šis namas bus parduodamas už mažiau kaip \$10,000. Pašaukite apžiūrėjimui

DI CARLO

Realtors Builders
HI 2-1170 Mayfield at Lander

SIMFONIJOS KONCERTAI

Pirmieji simfonijos koncertai įvyks lapkričio 27 ir 29 vakarais, Severance salėje. George Szell diriguojant bus išpildyta "A. Faust Overture" ir Sumano antroji simfonija. Clevelando orkestras neseniai baigė savo gastroles po krašto vidurio miestus.

CLEVELANDIEČIŲ DĖMESIUI

Dirvos redakcija visų clevelandiečių patogumui praneša, kad norintieji savo artimiesiems ir pažįstamiems per laikraštį pranešti apie savo išvykimus atostogų, apie šeimos šventes, laimingus ir nelaimingus atsitikimus, tą gali padaryti nemokamai.

Organizacijų susirinkimai, paskaitos, paminėjimai, skelbiami nemokamai. Tuo gali naudotis visos Clevelando lietuviškos organizacijos.

PARDUODAMAS NAMAS

Modernus, nešantis geras pajamas. 5 ir 5 kambariai, gaso šildymas, cemento įvažiavimas. Parduoda savininkas. Adresas: 1332 East 93 St.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

su virtuvės privilegijomis ir garazu. kreipitis:
11712 Castlwood
PO. 1-7443

NAMAI NAUJOS PARAPIJOS RAJONE

Puikus, 6 kambarių, Colonial, su kilimais, atsigavimui kambariui, židiniu. 2 garažais.

6 kambarių, Colonial, plytų, puikios langinės. Garažas, geras įvažiavimas. Dideli veidrodžiai, puikus židinis.

PLTY, COLONIAL. DIDELIS SKLYPAS. PRIE MOKYKLOS, BAŽNYČIOS, SUSISIEKIMO IR KRAUTUVIŲ.

Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

TRIŲ MIEGAMŲJŲ, MORINIS NAMAS

1363 East 95 St. Gaso šildymas vanduo. Garažas. Pertvarkyta virtuvė, baigiamas trečias aukštas.
Kreipitis: CE1-0546.

ISNOMUOJAMI KAMBARIAI

Du kambariai, vienam ar dviem, vyrams ar moterims.
Kreipitis: 6803 White Ave., viršų.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvių, iškilnių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų žvaigždžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdarė trečiądieniais.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

Išnomuojamas vienas kambarys vyrui. Kreipitis bet kuriuo laiku prieš 10 val. vakaro.
1395 E. 66 St. HE 1-6412

SILO DARBO

U.S. Civil Service Examiners valdyba praneša, kad yra keturiolika vietų lėktuvų medžiagų ir instrumentų inspektoriams. 40 val. darbas, nuo \$4205 į metus. Darbas atviras visiems, turintiems aviacijos praktikos keturis metus ar universiteto mokslą toje srityje. Amžius gali būti nuo 18 iki 62, bet reikia pilietinės dokumentų.

IMTYNĖS

Idomos imtynės lapkričio 27 dieną pradės naują šio sporto sezoną. Imsis dvi moterys dėl pirmenybių, du 50 ir 60 metų vyrai ir trys kitos poros. Tarp jų yra ir senų, prityrusių ir jaunų stipriųjų.

ATIDARYTA NAUJA

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

ŽMOGAUS LAIMĖ

Žmogus-laimingas, kada laisvas nuo gyvenimo vargų, rūpesčių, ekonominių nedecklių.

Žmogus, nuolat taupydamas, tą laimę gali pasiekti ir iš ekonominių vargų išlaisvinti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10,000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiądieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198

Cleveland, Ohio

Jūsų doleriai SIEKIA TOLIAU SU MONCRIEF

SILDYMO IR ORO VĖSINIMO SISTEMA

• GASAS
• ALIJEUS
• ANGLIS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestyje, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairuose apdraudimo-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išsilydymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

Utah 1-4515

WM. DEBES PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamutojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1-1763

